

Algemene voorwaarden

P&V Burgerlijke Aansprakelijkheid Bouw

PV 589/01-2021

Inhoudsopgave

Hoofdstuk I Burgerlijke aansprakelijkheid UITBATING	pg 4
Artikel 1 – Voorwerp van de waarborg	pg 4
Artikel 2 – Gedekte aansprakelijkheid	pg 4
Artikel 3 – Gedekte schade	pg 4
Artikel 4 – Verzekeringsgebied	pg 4
Artikel 5 – Bedrag van de waarborg	pg 4
Artikel 6 – Geldigheid van de waarborg in de tijd	pg 5
Artikel 7 – Bijzondere waarborgen	pg 5
Artikel 8 – Beperkingen van de waarborg	pg 10
Hoofdstuk II Burgerlijke aansprakelijkheid TOEVERTROUWDE GOEDEREN	pg 11
Artikel 9 – Voorwerp van de waarborg	pg 11
Artikel 10 – Gedekte aansprakelijkheid	pg 11
Artikel 11 – Gedekte schade	pg 11
Artikel 12 – Verzekeringsgebied	pg 11
Artikel 13 – Bedrag van de waarborg	pg 11
Artikel 14 – Geldigheid van de waarborg in de tijd	pg 11
Artikel 15 – Beperkingen van de waarborg	pg 12
Hoofdstuk III Burgerlijke aansprakelijkheid NA LEVERING:	pg 13
Artikel 16 – Voorwerp van de waarborg	pg 13
Artikel 17 – Gedekte aansprakelijkheid	pg 13
Artikel 18 – Gedekte schade	pg 13
Artikel 19 – Verzekeringsgebied	pg 13
Artikel 20 – Bedrag van de waarborg	pg 13
Artikel 21 – Geldigheid van de waarborg in de tijd - stopzetting van de verzekerde activiteit	pg 13
Artikel 22 – Bijzondere waarborgen	pg 14
Artikel 23 – Verplichtingen van de verzekeringnemer	pg 14
Artikel 24 – Beperkingen van de waarborg	pg 14
Hoofdstuk IV BEROEPSAANSPRAKELIJKHEID	pg 16
Artikel 25 – Voorwerp van de waarborg	pg 16
Artikel 26 – Gedekte aansprakelijkheid	pg 16
Artikel 27 – Gedekte schade	pg 16
Artikel 28 – Verzekeringsgebied	pg 16
Artikel 29 – Bedrag van de waarborg	pg 17
Artikel 30 – Geldigheid van de waarborg in de tijd	pg 17
Artikel 31 – Beperkingen van de waarborg	pg 18
Hoofdstuk V BIJZONDERE DEKKINGEN	pg 20
Artikel 32 – Contractuele overname van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek	pg 20
Artikel 33 – Werken met open vuur, naakte vlam of hittepunt	pg 20
Artikel 34 – Afbraakwerken die de draagstructuur aantasten	pg 20
Artikel 35 – Burgerlijke aansprakelijkheid van de onderaannemers	pg 21
Hoofdstuk VI RECHTSBIJSTAND	pg 22
Artikel 36 – Voorwerp van de waarborg	pg 22
Artikel 37 – Bedrag van de waarborg	pg 23
Artikel 38 – Verzekeringsgebied	pg 24
Artikel 39 – Geldigheid van de waarborg in de tijd	pg 24
Artikel 40 – Omvang van de waarborg	pg 24
Artikel 41 – Recht op minnelijk beheer	pg 25

Artikel 42 – Vrije keuze van advocaat.....	pg 25
Artikel 43 – Tussenkost van een technisch adviseur.....	pg 25
Artikel 44 – Meningsverschil tussen de <i>maatschappij</i> en de <i>verzekerde</i>	pg 25
Artikel 45 – Beperkingen van de waarborg.....	pg 26

Hoofdstuk VII GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN VOOR ALLE WAARBORGEN pg 27

Artikel 46 – Reddingskosten – Intresten en kosten.....	pg 27
Artikel 47 – Beperkingen van de waarborg.....	pg 27
Artikel 48 – Vaststelling van de premie.....	pg 30
Artikel 49 – Tijdstip betaling premie.....	pg 30
Artikel 50 – Aangifte van gegevens voor de premiestelling.....	pg 31
Artikel 51 – Aangifte bezoldigingen.....	pg 31
Artikel 52 – Boekhouding.....	pg 31
Artikel 53 – Geschatte premie.....	pg 31
Artikel 54 – Betaling van de premie.....	pg 31
Artikel 55 – Niet-betaling van de premie.....	pg 31
Artikel 56 – <i>Schadegevallen</i>	pg 32
Artikel 57 – Niet-tegenstelbaarheid van bepaalde acties.....	pg 33
Artikel 58 – Preventie, onderzoek van het risico en van de omstandigheden van het <i>schadegeval</i>	pg 33
Artikel 59 – Subrogatie en recht van verhaal.....	pg 34
Artikel 60 – Aanvang en duur van de verzekeringsovereenkomst.....	pg 34
Artikel 61 – Informatieplicht van de <i>verzekeringnemer</i>	pg 34
Artikel 62 – Wijziging van de verzekeringsvoorwaarden.....	pg 34
Artikel 63 – Wijziging van de premie.....	pg 35
Artikel 64 – Failissement van de <i>verzekeringnemer</i>	pg 36
Artikel 65 – Overlijden van de <i>verzekeringnemer</i>	pg 36
Artikel 66 – Opzegging van de overeenkomst.....	pg 36
Artikel 67 – Verjaringstermijn.....	pg 37
Artikel 68 – Verbintenissen aangegaan door de tussenpersoon.....	pg 37
Artikel 69 – Hierarchie van de bepalingen in deze overeenkomst.....	pg 37
Artikel 70 – Woonplaats, mededelingen en kennisgevingen.....	pg 37
Artikel 71 – Bevoegde rechtsmacht.....	pg 37

Verklarende woordenlijst..... pg 38

Wettelijke vermeldingen..... pg 42

P&V BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID BOUW

HOOFDSTUK I- Burgerlijke Aansprakelijkheid UITBATING

Artikel 1 – Voorwerp van de waarborg

De *maatschappij* waarborgt de verzekerde tegen de geldelijke gevolgen van zijn burgerlijke aansprakelijkheid wegens schade aan *derden* toegebracht in het kader van de verzekerde *activiteit* en tijdens het uitvoeren ervan.

Artikel 2 – Gedekte aansprakelijkheid

1. De waarborg wordt verleend op basis van de aansprakelijkheidsregels volgens Belgisch en buitenlands recht zoals die van kracht zijn op het ogenblik dat de schade zich voordoet.

De verzekerde aansprakelijkheid is de buitencontractuele aansprakelijkheid I.

De contractuele aansprakelijkheid is verzekerd voor zover deze voortvloeit uit een feit dat op zichzelf aanleiding kan geven tot buitencontractuele aansprakelijkheid. De waarborg is evenwel beperkt tot de vergoedingen die verschuldigd zouden zijn als aan de aansprakelijkheidsvordering een buitencontractuele grondslag was gegeven.

2. De *maatschappij* waarborgt eveneens de schade aan *derden* rechtstreeks of onrechtstreeks veroorzaakt door *burenhinder* die de verzekerde kan ten laste gelegd worden met betrekking tot de overeenkomstig artikel 7.3 verzekerde gebouwen.

Indien de *burenhinder* tegelijkertijd een *milieuaantasting* is, zijn de beperkingen van artikel 47.7 ook van toepassing.

Artikel 3 – Gedekte schade

De *maatschappij* waarborgt de vergoeding voor:

1. de *lichamelijke schade*, de *stoffelijke schade* en de *immateriële gevolgschade*.

2. de *zuiver immateriële schade* indien ze voortvloeit uit een gebeurtenis die onopzettelijk en onvoorzienbaar is voor de verzekeringnemer en zijn *leidinggevenden*.

Blijft evenwel uitgesloten, de *zuiver immateriële schade* veroorzaakt door:

- *burenhinder*,
- een *milieuaantasting*,
- bewegingen, instortingen, verschuivingen en verzakkingen van de grond.

3. de *immateriële schade* die het gevolg is van schade die verzekeraar is in de waarborg *verhaal van derden* van een brandverzekeringsovereenkomst. Deze schade is gedekt na tussenkomst en uitputting van de waarborg *verhaal van derden* van de brandpolis.

Artikel 4 – Verzekeringsgebied

De waarborg geldt over de hele wereld voor zover het gaat om *schadegevallen* die betrekking hebben op activiteiten van een in België gevestigde exploitatie.

Artikel 5 – Bedrag van de waarborg

1. De waarborg wordt verleend, per *schadegeval*, tot beloop van het in de bijzondere voorwaarden vermelde bedrag (hierna *bedrag van de waarborg* genoemd), na aftrek van de *vrijstelling*.

2. Voor de hiernavolgende schade is het verzekerd bedrag, per *schadegeval*, beperkt tot 30% van het *bedrag van de waarborg* voor *stoffelijke schade*:

2.1. de *stoffelijke*, de *immateriële gevolgschade* en de *zuivere immateriële schade* vermengd veroorzaakt door water, vuur, rook, brand, ontploffing of implosie. Voor schade in het kader van de contractuele aansprakelijkheid zoals gedefinieerd in artikel 7.5. bedraagt de waarborggrens ten hoogste 750.000 EUR.

2.2. de *stoffelijke* en *immateriële gevolgschade* vermengd veroorzaakt door:

- *burenhinder*,
- een *milieuaantasting*,

2.3. de *zuiver immateriële schade*,

2.4. de *immateriële schade* die het gevolg is van schade die verzekeraar is in de waarborg *verhaal van derden* van een brandverzekeringsovereenkomst.

Deze beperking tot 30% geldt niet voor *lichamelijke schade*.

3. Voor de *stoffelijke*, de *immateriële gevolgschade* en de *zuivere immateriële schade* vermengd veroorzaakt door *informatica* is het verzekerd bedrag, per *schadegeval* en per *verzekeringsjaar*, het *bedrag van de waarborg* voor *stoffelijke schade*, zonder meer te bedragen dan 250.000 EUR.

4. De in punt 2 en 3 vermelde waarborggrenzen zijn vervat in het *bedrag van de waarborg* voor *stoffelijke schade*.

Artikel 6 – Geldigheid van de waarborg in de tijd

De waarborg is verworven voor zover de schade zich binnen de geldigheidsduur van de waarborg voordoet. De waarborg blijft verworven voor vorderingen die na de looptijd van de waarborg worden ingediend.

Artikel 7 – Bijzondere waarborgen

I. het bedrijfsmaterieel.

De *maatschappij* waarborgt de schade aan *derden* veroorzaakt door het *bedrijfsmaterieel*, m.i.v.:

I.1. het *bedrijfsmaterieel* dat occasioneel ter beschikking gesteld wordt van *derden*:

De waarborg geldt niet voor materieel dat verhuurd wordt, in leasing gegeven wordt of op proef ter beschikking gesteld wordt.

I.2. de *elektrische fietsen*, *speed pedelecs* en *gemotoriseerde voortbeweginstoestellen*.

De *maatschappij* waarborgt niet:

- het gebruik van dergelijke toestellen die louter door mechanische kracht 25 km/uur kunnen overschrijden,
- het gebruik van deze toestellen voor het vervoer van goederen voor rekening van derden noch voor het bezoldigd vervoer van personen, tenzij vermelding in de bijzondere voorwaarden,
- het gebruik van een *speed pedelec* indien de *verzekerde* op het ogenblik van het schadegeval niet voldoet aan de wettelijke of reglementaire vereisten om een *speed pedelec* te besturen.

I.3. het *gemotoriseerd bedrijfsmaterieel* zoals onder meer heftrucks, hef- en graafstoestellen.

I.3.1. wanneer het een bedrijfsrisico betreft (d.w.z. een *schadegeval* dat niet onder de toepassing valt van de verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor motorrijtuigen) is de waarborg verworven zowel binnen als buiten de omheining van het bedrijf of de werf;

I.3.2. wanneer het een verkeersrisico betreft (d.w.z. een *schadegeval* dat onder toepassing valt van de verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor motorrijtuigen) van een voertuig dat niet ingeschreven is, is de waarborg verworven op het eigen terrein, op de werf, en daarbuiten tot op een afstand van maximaal 100 meter van een toegangspoort.

De *maatschappij* waarborgt het verkeersrisico niet:

- indien de verzekerde op het ogenblik van het *schadegeval* niet voldoet aan de wettelijke of reglementaire vereisten om het gemotoriseerd *bedrijfsmaterieel* te besturen,
- indien het gemotoriseerd *bedrijfsmaterieel* is ingeschreven,
- indien het gaat om voertuigen bestemd voor het vervoer van personen of goederen.

Bij een *schadegeval* dat onder toepassing valt van de wet van 21.11.1989 inzake de verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor motorrijtuigen, verleent de *maatschappij* waarborg op basis van het KB van 16 april 2018 tot vaststelling van de voorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de verplichte aansprakelijkheid inzake motorrijtuigen. Voor schade die voortvloeit uit *lichamelijke schade*, is de waarborg onbeperkt. Niettemin wordt de waarborg, vanaf de datum van inwerkingtreding van het Koninklijk Besluit zoals bedoeld in artikel 3, §2, 2de lid van de hierboven geciteerde wet beperkt tot 100 miljoen EUR per *schadegeval* of, tot het bedrag vermeld in dat koninklijk besluit indien dit hoger ligt. Voor *stoffelijke schade* wordt de waarborg beperkt tot 100 miljoen EUR per *schadegeval*. De voornoemde bedragen worden geïndexeerd overeenkomstig artikel 3, §4 van de hierboven geciteerde wet.

1.4. De *maatschappij* waarborgt eveneens de schade aan *derden* veroorzaakt door de gewone onderhouds- en herstellingswerken aan het *bedrijfsmaterieel*.

2. de aansprakelijkheid als opdrachtgever

De *maatschappij* waarborgt de aansprakelijkheid van de *verzekeringnemer* in zijn hoedanigheid van opdrachtgever, voor de schade aan *derden* veroorzaakt door motorrijtuigen die zijn aangestelden gebruiken voor de uitvoering van hun dienst, in zover die geen eigendom zijn van de *verzekeringnemer* noch door deze laatste ter beschikking werden gesteld, en:

- waarvoor geen waarborg burgerlijke aansprakelijkheid bestaat, of
- in het geval de verzekeraar auto van de aangestelde verhaal uitoefent tegen de *verzekeringnemer*.

De *maatschappij* waarborgt niet de persoonlijke aansprakelijkheid van de bestuurder of van ieder ander betrokken persoon noch de schade aan het motorrijtuig.

Bij een *schadegeval* dat onder toepassing valt van de wet van 21.11.1989 inzake de verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor motorrijtuigen, verleent de *maatschappij* waarborg op basis van het KB van 16 april 2018 tot vaststelling van de voorwaarden van de verzekeringsovereenkomsten tot dekking van de verplichte aansprakelijkheid inzake motorrijtuigen. Voor schade die voortvloeit uit *lichamelijke schade*, is de waarborg onbeperkt. Niettemin wordt de waarborg, vanaf de datum van inwerkingtreding van het Koninklijk Besluit zoals bedoeld in artikel 3, §2, 2de lid van de hierboven geciteerde wet beperkt tot 100 miljoen EUR per *schadegeval* of, tot het bedrag vermeld in dat koninklijk besluit indien dit hoger ligt. Voor *stoffelijke schade* wordt de waarborg beperkt tot 100 miljoen EUR per *schadegeval*. De voornoemde bedragen worden geïndexeerd overeenkomstig artikel 3, §4 van de hierboven geciteerde wet.

3. de bedrijfsgebouwen

De *maatschappij* waarborgt de schade aan *derden* veroorzaakt door:

3.1. de *bedrijfsgebouwen* (m.i.v. lichtreclames en reclameborden) in België, inclusief het door de *verzekeringnemer* bewoonde privé-gedeelte of het door hem verhuurde gedeelte van het gebouw.

Een terrein, zelfs onbebouwd, al dan niet bebost, wordt beschouwd als een gebouw in de zin van deze overeenkomst.

3.2. de andere gebouwen in België die eigendom zijn van de *verzekeringnemer* (al dan niet in mede-eigendom), in zover de *verzekeringnemer* aantoont dat hij een actief preventieplan heeft om *schadegevallen* te voorkomen.

Bij leegstand van het verzekerd gebouw is schade door brand, water, vuur, rook of ontploffing enkel verzekerd in zover alle nutsleidingen werden afgesloten. Schade ten gevolge van verkrotting (meer dan 30% vetustiteit) is niet verzekerd.

De waarborg geldt niet voor gebouwen die uitsluitend voor privédoeleinden worden gebruikt, noch voor gebouwen bestemd voor de exploitatie van een beroepsactiviteit die niet de *verzekerde activiteit* is.

3.3. De *maatschappij* waarborgt eveneens de schade aan *derden* veroorzaakt door de gewone onderhouds- en herstellingswerken aan de verzekerde gebouwen.

Blijven evenwel uitgesloten, werken die de stabiliteit van het gebouw beïnvloeden, afbraak-, bouw- en verbouwingswerken alsmede graafwerken met gebruik van mechanische werktuigen, tenzij deze werken een *verzekerde activiteit* zijn.

4. privé werken

De *maatschappij* waarborgt de schade aan *derden* veroorzaakt door *privé werken* die door *verzekerden* worden uitgevoerd voor eigen rekening van de *verzekeringsnemer*.

De *maatschappij* waarborgt niet:

- de *burenhinder*,
- werken die de stabiliteit van een gebouw beïnvloeden, afbraak-, bouw- en verbouwingswerken alsmede graafwerken met gebruik van mechanische werktuigen, tenzij deze werken een *verzekerde activiteit* zijn.

5. water, vuur, rook, brand, ontploffing of implosie

De *maatschappij* waarborgt de schade aan *derden* veroorzaakt door water, vuur, rook, brand, ontploffing of implosie ontstaan in en toegebracht:

5.1. aan infrastructuren en installaties die de *verzekerde* gebruikt of huurt voor een periode van maximum 60 opeenvolgende dagen voor:

- het organiseren van sociale, culturele of commerciële evenementen,
- het logement van een *verzekerde* in het kader van een beroepsverplaatsing.

5.2. aan gebouwen toebehorend aan *derden* die de *verzekerde* gebruikt of huurt voor een periode van maximum 30 opeenvolgende dagen als tijdelijk *bedrijfsgebouw*.

6. milieuaantasting

De *maatschappij* waarborgt, binnen de limiet van artikel 5.2.2, de schade aan *derden* die rechtstreeks of onrechtstreeks veroorzaakt wordt door een *milieuaantasting* die het gevolg is van een plotse, onopzettelijke en onvoorziene gebeurtenis in hoofde van de *verzekeringsnemer*, van zijn *leidinggevenden* en in het bijzonder van zijn technici belast met het voorkomen van *milieuaantasting*.

7. goederen na hun levering of hun ter beschikking stelling

De *maatschappij* waarborgt de schade aan *derden* veroorzaakt door volgende goederen na hun levering, overeenkomstig de bepalingen van het hoofdstuk III hierna:

- voedsel of dranken, die worden verstrekt aan bezoekers van de *verzekerde onderneming*. Is verzekerd, voedselvergiftiging of schade door aanwezigheid van vreemde voorwerpen of allergenen.
- de door een *verzekerde* verspreide folders, publiciteitsgadgets en/of relatiegeschenken,
- de computers en printers die de *verzekeringsnemer* aan zijn personeel ter beschikking stelt in het kader van het door hem georganiseerd thuiswerk,
- de fietsen, *elektrische fietsen* of *speed pedelecs* die de *verzekeringsnemer* aan zijn personeel ter beschikking stelt in het kader van flexibele verloning.

8. personeel dat vreemd is aan de verzekerde onderneming

De *maatschappij* waarborgt de schade aan *derden* veroorzaakt door personeel dat vreemd is aan de *verzekerde onderneming* maar dat onder gezag, leiding en toezicht van een *verzekerde* werkt in het kader van de *verzekerde activiteit* (zoals interimarissen en stagiaires in het kader van een opleiding tot betaalde arbeid).

Indien de aansprakelijkheid van de *verzekeringsnemer* in het gedrang komt naar aanleiding van een arbeidsongeval overkomen aan een dergelijk lid van het personeel, dan zal de *maatschappij* waarborg verlenen voor de verhaalsvorderingen van de ongevallenverzekeraar van het slachtoffer, van het slachtoffer zelf en van zijn rechthebbenden.

Indien de premie verrekend wordt op een andere basis dan op het omzetcijfer, geldt de waarborg in zover de *verzekeringsnemer* bij de jaarlijkse aangifte voor de premiestelling het totaal van de facturen (zonder BTW) met betrekking tot de prestaties van de interimarissen aangeeft, evenals de bezoldigingen (of een andere berekeningsbasis van de premie voorzien in de bijzondere voorwaarden) van de andere personeelsleden die vreemd zijn aan de onderneming.

9. onderaannemers

9.1. De waarborg is verworven indien de burgerlijke aansprakelijkheid van de *verzekeringnemer* in het gedrang komt ingevolge schade veroorzaakt aan *derden* door *onderaannemers*, ten gevolge van *werken* uitgevoerd in het kader van de *verzekerde activiteit*.

9.2. Blijven uitgesloten:

- de persoonlijke aansprakelijkheid van de *onderaannemers*,
- de schade die niet zou gedekt zijn als de *onderaannemer* de hoedanigheid van *verzekerde* had.

9.3. De *maatschappij* behoudt zijn verhaalsrecht tegen de *onderaannemer*.

10. kandidaten voor aanwerving

De *maatschappij* waarborgt de schade toegebracht aan een persoon die bij de *verzekeringnemer* een selectieproef aflegt met het oog op het afsluiten van een arbeidsovereenkomst.

11. personeel uitgeleend aan een derde

De *maatschappij* waarborgt de schade aan *derden* veroorzaakt door personeel dat door de *verzekeringnemer* occasioneel aan hen wordt uitgeleend om *werken* onder hun leiding en toezicht uit te voeren. Deze dekking geldt slechts voor zover de *werken* een *verzekerde activiteit* zijn.

12. informatica

De *maatschappij* waarborgt, binnen de limiet van artikel 5.3, de schade aan *derden* veroorzaakt door het gebruik van *informatica*.

Deze waarborg omvat eveneens de schade aan *derden* veroorzaakt door of voortvloeiend uit het beheer van een website of e-mailadres van een *verzekerde*, mits die schade het gevolg is van een onbevoegde toegang tot of onbevoegd gebruik van zijn elektronisch systeem of programma, bijvoorbeeld bij schade door computervirussen of misbruik van persoonsgegevens.

De waarborg wordt verleend in zover de *verzekeringnemer* bewijst dat, op het ogenblik van het *schadegeval*, de veiligheidsmaatregelen van zijn elektronisch systeem of programma (ondermeer het anti-virusprogramma), voor een in de materie onderlegd persoon, beantwoorden aan een algemeen aanvaard en in het specifiek domein toepasselijk beveiligingsniveau.

Schade door gekende virussen waarvoor op het ogenblik van het *schadegeval* een gepast beveiligingssysteem bestond, blijven steeds uitgesloten.

13. grondwerken

De waarborg omvat onder meer:

13.1. de schade aan ondergrondse kabels, leidingen en installaties, voor zover de *verzekerde* voldoet aan volgende wettelijke en reglementaire verplichtingen:

1. Informatieplicht

De *verzekerde* verbindt er zich toe, voor de aanvang van grondwerken, zowel op openbaar als privé terrein, op de wijze en binnen de termijnen opgelegd door de wetten en reglementen terzake, de plannen voor de vaststelling van de ligging van deze kabels, leidingen en installaties op te vragen, en desgevallend deze op de werf te bewaren en ze effectief te raadplegen.

Als de grondwerken ongepland dringend blijken te zijn, d.w.z. dat ze onvoorzien moeten uitgevoerd worden binnen een dergelijk korte termijn dat het voor de *verzekerde* onmogelijk is om voor de aanvang van de grondwerken, deze

informatieplicht na te komen, blijft de waarborg verworven, in zover hij de grondwerken uitvoert volgens de regels van het beroep en de nodige peilingen uitvoert.

In dat geval dient de *verzekerde* bij een *schadegeval* het dringend karakter van de grondwerken aan te tonen door voorlegging van een document, opgesteld door de bouwheer op de dag dat de opdracht werd ontvangen, met vermelding van het feit dat de grondwerken zeer dringend zijn, van de termijn waarbinnen de opdracht moet uitgevoerd worden en van de vermoedelijke duur van de grondwerken.

Om van de waarborg te genieten dient de *verzekerde* geen plannen op te vragen bij manuele grondwerken (d.w.z. deze die worden uitgevoerd met handwerktuigen), voor zover hij de bouwheer bevraagt over de eventuele aanwezigheid van ondergrondse kabels, leidingen en installaties, en hij hen lokaliseert overeenkomstig punt 2 hierna.

2. Lokalisatieplicht

De *verzekerde* verbindt er zich eveneens toe, voor de aanvang van grondwerken, ongeacht op publiek of privéterrein, de ondergrondse kabels, leidingen en installaties te lokaliseren (d.w.z. hun werkelijke ligging bepalen) door de nodige sonderingen uit te voeren, handmatig of met behulp van elektronische detectieapparatuur.

Het feit dat de *verzekerde* de plannen kon raadplegen of het feit dat de kabels, leidingen en installaties niet op de plannen voorkomen, ontslaat hem niet van zijn lokalisatieplicht.

Indien in de bijzondere voorwaarden een specifiek verzekerd bedrag voor schade aan ondergrondse kabels, leidingen en installaties wordt vermeld, is dit inbegrepen in het verzekerd bedrag voor de *stoffelijke schade*.

13.2. de schade aan *derden* veroorzaakt door bewegingen, instortingen, verschuivingen en verzakkingen van de grond door het feit van de *grondwerken* (of van andere *werken*), en die het gevolg zijn van een plotse, onopzettelijke en onvoorzienbare gebeurtenis in hoofde van de *verzekeringnemer* en zijn *leidinggeevenden*.

Schade ten gevolge van schokgolven (zoals geologische schokgolven of schokgolven door ontploffingen) is niet gewaarborgd.

De schade veroorzaakt aan de in de nabijheid van de werf gelegen gebouwen, dit wil zeggen deze die voorkomen op de lijst opgesteld door een architect of studiebureau, is slechts verzekerd in zover de *verzekeringnemer* (of een andere betrokken partij) op zijn kosten, tegensprekelijk een staat van bevinding liet opmaken van deze gebouwen, voor de aanvang en na het einde van de werken, met aftekening voor akkoord door de betrokken aannemers.

Indien in de bijzondere voorwaarden een specifiek verzekerd bedrag wordt vermeld voor schade veroorzaakt door bewegingen, instortingen, verschuivingen en verzakkingen van de grond, is dit inbegrepen in het *bedrag van de waarborg* voor de *stoffelijke schade*.

De *vrijstelling* wordt verdubbeld, tenzij anders vermeld in de bijzondere voorwaarden.

14. sommige afbraakwerken

De *maatschappij* waarborgt de schade aan *derden* veroorzaakt door afbraakwerken die nodig zijn in het kader van renovatie of verbouwing van een onroerend goed in zover deze werken de draagstructuur niet aantasten of, als ze de draagstructuur wel aantasten, zij de duur van één mandag niet overschrijden.

Indien in de bijzondere voorwaarden een specifiek verzekerd bedrag voor afbraakwerken wordt vermeld, is dit inbegrepen in het *bedrag van de waarborg* voor de *stoffelijke schade*.

15. werfachterstand

De *maatschappij* waarborgt de schade aan *derden* veroorzaakt door een werfachterstand die het gevolg is van het plots en onvoorzien stilvallen van door de *verzekerde* gebruikt *bedrijfsmaterieel* van *derden*, waardoor de *werken* moeten stilgelegd worden en de *verzekeringnemer*, in zijn hoedanigheid van hoofdaannemer, jegens de bouwheer contractueel gehouden is tot een financiële compensatie.

Schade door geleased *bedrijfsmaterieel* is niet gewaarborgd.

Bij een *schadegeval* zal de *maatschappij* de werfachterstand beoordelen in het licht van de globale opleveringstermijn van de werf.

De waarborg wordt verleend tot beloop van de door de *verzekeringnemer* en de bouwheer contractueel overeengekomen vergoeding voor werfachterstand, met een maximum van 1.000 EUR per dag en 2.500 EUR per werf, na aftrek van de *vrijstelling*. Deze bedraagt per *schadegeval* 50% van de contractueel overeengekomen vergoeding met een maximum van 500 EUR per dag.

Artikel 8 – Beperkingen van de waarborg

Behoudens andersluidende vermelding in de bijzondere voorwaarden, en zonder afbreuk aan de bepalingen van artikel 47, waarborgt de *maatschappij* niet:

1. *werken* uitgevoerd op meer dan 40 meter hoogte, of op meer dan 4 meter diepte of dieper dan de naastliggende fundering,
2. *werken* met betrekking tot bruggen, spoorwegen, torens, kerktorens en fabrieksschouwen,
3. het heien van palen of van damplanken, bronbemaling, het pompen van grondwater en in het algemeen, het wijzigen van de grondwaterspiegel,
4. *werken* onder de funderingen (onder meer ondergravingen en ondermetseling), doorpersingen, putboringen en gestuurde boringen,
5. de aansprakelijkheid voor *burenhinder* die uitsluitend voortvloeit uit een contractuele verbintenis die de *verzekerde* is aangegaan,
6. *werken* met open vuur, naakte vlam of hittepunt,
7. andere afbraakwerken dan deze beschreven in artikel 7.14,
8. de schade aan de goederen waarvan een *verzekerde* huurder, houder, leaser of gebruiker is.

HOOFDSTUK II- Burgerlijke Aansprakelijkheid TOEVERTROUWDE GOEDEREN

Deze waarborg is enkel verworven indien deze vermeld is in de bijzondere voorwaarden.

Artikel 9 – Voorwerp en bedrag van de waarborg

De *maatschappij* waarborgt de verzekerde tegen de geldelijke gevolgen van zijn burgerlijke aansprakelijkheid wegens schade toegebracht:

1. aan goederen, toebehorend aan *derden*, gedurende de periode waarin die hem zijn toevertrouwd om het voorwerp uit te maken van *werken*, prestaties en behandelingen in het kader van de *verzekerde activiteit*.
2. aan *bedrijfsmaterieel* toebehorend aan *derden* dat hem voor een duur van maximum 30 opeenvolgende dagen ter beschikking wordt gesteld of dat hij huurt, om het te gebruiken als werkinstrument.

Indien dit *bedrijfsmaterieel* gemotoriseerd is, geldt de waarborg op het bedrijfsterrein of op de werf van de *verzekerde*, en daarbuiten tot op een afstand van maximaal 100 meter van een toegangspoort.

De *maatschappij* waarborgt de schade aan dit gemotoriseerd *bedrijfsmaterieel* niet:

- indien de *verzekerde* op het ogenblik van het *schadegeval* niet voldoet aan de wettelijke of reglementaire vereisten om het gemotoriseerd *bedrijfsmaterieel* te besturen of om ermee te werken,
- indien het gaat om gemotoriseerd *bedrijfsmaterieel* dat bestemd is voor het vervoer van personen of goederen.

De waarborg strekt zich uit tot de schade aan de in dit artikel geïndiceerde goederen, die toegebracht wordt tijdens transporten inherent aan het uitvoeren van de *werken*, prestaties en behandelingen of aan het gebruik als werkinstrument.

Artikel 10 – Gedekte aansprakelijkheid

De verzekerde aansprakelijkheid is de buitencontractuele en de contractuele aansprakelijkheid naar Belgisch en buitenlands recht volgens de aansprakelijkheidsregels die van kracht zijn op het ogenblik dat de schade zich voordoet.

Artikel 11 – Gedekte schade

1. De *maatschappij* waarborgt de *stoffelijke schade* en de *immateriële gevolgschade* aan de toevertrouwde goederen.
2. Voor *werken* die bij *derden* worden uitgevoerd, gelden de voorwaarden voor schade aan toevertrouwde goederen in de zin van artikel 9.1 voor het gedeelte van het goed waaraan werkelijk gewerkt wordt op het ogenblik van het *schadegeval*. De schade aan het andere gedeelte wordt vergoed op basis van de voorwaarden voorzien in hoofdstuk I.

Artikel 12 – Verzekeringsgebied

De waarborg geldt over de hele wereld voor zover het gaat om een *schadegeval* dat betrekking heeft op activiteiten van een in België gevestigde exploitatie.

Artikel 13 – Bedrag van de waarborg

De waarborg wordt verleend, per *schadegeval* tot beloop van het in de bijzondere voorwaarden vermelde bedrag, na aftrek van de *vrijstelling*.

Het verzekerd bedrag voor schade aan *bedrijfsmaterieel* van *derden* zoals beschreven in artikel 9.2. is vervat in het *bedrag van de waarborg* voor schade aan toevertrouwde goederen.

Artikel 14 – Geldigheid van de waarborg in de tijd

De waarborg is verworven voor zover de schade zich binnen de geldigheidsduur van de waarborg voordoet. De waarborg blijft verworven voor vorderingen die na de looptijd van de waarborg worden ingediend.

Artikel 15 – Beperkingen van de waarborg

Zonder afbreuk aan de bepalingen van artikel 47 waarborgt de *maatschappij* niet:

1. de schade aan goederen van *derden*:

- 1.1. die de *verzekerde* huurt of gebruikt (voor andere doeleinden dan deze vermeld in artikel 9.2), of in leasing neemt,
- 1.2. die aan de *verzekerde* zijn toevertrouwd met het oog op opslag, tentoonstelling, demonstratie, kweek, verkoop, vervoer of louter met het oog op bewaarneming,
- 1.3. die vervaardigd, verkocht of geleverd zijn door de *verzekerde* of zijn *onderaannemer*, en die zich voordoet tijdens de eerste plaatsing, levering of andere prestatie,
- 1.4. die door de *verzekerde* werden doorverhuurd of ter beschikking van *derden* werden gesteld.

2. de schade aan goederen van *derden* veroorzaakt door:

- 2.1. water, vuur, rook, ontploffing of implosie ontstaan binnen de omheining van de *verzekerde* onderneming,
- 2.2. een voorzienbare en / of geleidelijke aantasting en slijtage,
- 2.3. diefstal, ontvreemding, verlies, verdwijning of tekorten,

3. de schade aan geld of waardepapieren.

4. de kostprijs van de door de *verzekerde* uitgevoerde *werken*, prestaties of behandelingen.

5. de louter esthetische schade.

6. de schade die haar oorsprong niet vindt buiten het beschadigde goed zelf.

HOOFDSTUK III - Burgerlijke Aansprakelijkheid NA LEVERING

Deze waarborg is enkel verworven indien deze vermeld is in de bijzondere voorwaarden.

Artikel 16 – Voorwerp van de waarborg

De *maatschappij* waarborgt de verzekerde tegen de geldelijke gevolgen van zijn burgerlijke aansprakelijkheid wegens schade veroorzaakt aan *derden* in het kader van de verzekerde *activiteit* door *producten* na de levering of door *werken* na de uitvoering.

Onder levering van *producten* of uitvoering van *werken* wordt verstaan de feitelijke, zelfs gedeeltelijke aflevering of overdracht van de *werken* of *producten* aan een *derde*, zelfs indien de *producten* of *werken* nog niet werden aanvaard.

Artikel 17 – Gedekte aansprakelijkheid

De verzekerde aansprakelijkheid is de buitencontractuele en de contractuele aansprakelijkheid naar Belgisch en buitenlands recht volgens de aansprakelijkheidsregels die van kracht zijn op het ogenblik dat de schade zich voordoet, inbegrepen de burgerlijke aansprakelijkheid krachtens de Europese Richtlijn van 25 juli 1985 inzake de aansprakelijkheid voor producten met gebreken en zijn omzetting in de wetgevingen van de lidstaten.

Artikel 18 – Gedekte schade

De *maatschappij* waarborgt de vergoeding voor *lichamelijke schade*, *stoffelijke schade* en *immateriële gevolgschade*.

Artikel 19 – Verzekeringsgebied

De waarborg geldt over de hele wereld voor geleverde *producten* of uitgevoerde *werken*, door een in België gelegen exploitatie, met uitsluiting van die welke met kennis van de verzekerde bestemd zijn voor of uitgevoerd worden naar de USA of naar Canada.

Deze uitsluiting geldt eveneens voor vorderingen die worden ingesteld onder het recht of in uitvoering van het recht van de USA en Canada waar ook ter wereld.

Artikel 20 – Bedrag van de waarborg

1. De waarborg wordt verleend, per *schadegeval* en per *verzekeringjaar*, tot beloop van het in de bijzondere voorwaarden vermelde bedrag, na aftrek van de *vrijstelling*.

Een jaarlijkse waarborggrens is van toepassing voor alle schade ontstaan tijdens hetzelfde *verzekeringjaar*. Schade die te wijten is aan dezelfde initiële oorzaak wordt geacht te zijn ontstaan in de loop van het *verzekeringjaar* waarin de eerste schade ontstond.

2. Het verzekerd bedrag voor de *stoffelijke* en *immateriële gevolgschade* vermengd is per *schadegeval* en per *verzekeringjaar* beperkt tot 30% van het *bedrag van de waarborg* voor *stoffelijke schade*, indien het *schadegeval* veroorzaakt wordt door een *milieuaantasting*.

Deze waarborggrens van 30% is vervat in het *bedrag van de waarborg* voor *stoffelijke schade*. Ze geldt niet voor *lichamelijke schade*.

3. De *opsporingskosten* zijn verzekerd tot een bedrag van 2.500 EUR per *schadegeval*, zonder enige *vrijstelling* voor zover ze betrekking hebben op een *gewaarborgd schadegeval*.

Artikel 21 – Geldigheid van de waarborg in de tijd – stopzetting van de verzekerde activiteit

1. De waarborg is verworven voor zover de schade zich binnen de geldigheidsduur van de waarborg voordeed. De waarborg blijft verworven voor vorderingen die na de looptijd van de waarborg worden ingediend.

2. Als de verzekeringnemer vrijwillig en definitief alle verzekerde activiteiten stopzet, blijft de waarborg verworven voor alle schade die ontstaat binnen de 36 maanden vanaf de stopzetting van de activiteit, voor zover het schadeverwekkend feit zich voor de datum van de stopzetting situeert.

Artikel 22 – Bijzondere waarborgen

1. milieuaantasting

De *maatschappij* waarborgt eveneens de schade aan *derden* rechtstreeks of onrechtstreeks veroorzaakt door een *milieuaantasting* die zijn oorsprong vindt in de *producten* na hun levering of door *werken* na hun uitvoering, en die het gevolg is van een plotse, onopzettelijke en onvoorziene gebeurtenis in hoofde van de verzekeringnemer, van zijn *leidinggevend* en in het bijzonder van zijn technici belast met het voorkomen van *milieuaantasting*.

2. onderaannemers

2.1. De waarborg is verworven indien de burgerlijke aansprakelijkheid van de verzekeringnemer in het gedrang komt ingevolge schade veroorzaakt aan *derden* door *producten* na hun levering of door *werken* na hun uitvoering door *onderaannemers*, in het kader van de verzekerde activiteit.

2.2. Blijven uitgesloten:

- de persoonlijke aansprakelijkheid van de *onderaannemers*,
- de schade die niet zou gedekt zijn als de *onderaannemer* de hoedanigheid van verzekerde had.

2.3. De *maatschappij* behoudt zijn verhaalsrecht tegen de *onderaannemer*.

Artikel 23 – Verplichtingen van de verzekeringnemer

De verzekeringnemer verbindt zich ertoe alle technische gegevens tien jaar bij te houden na het op de markt brengen van zijn *producten* en tevens de meetresultaten van de uitgevoerde tests en controles te registreren en gedurende een zelfde periode te bewaren.

Indien het niet-naleven van de hogervermelde verplichting ertoe leidt dat de aansprakelijkheid niet kan betwist worden, blijft de waarborg verworven, maar met toepassing van een *vrijstelling* van 25 % van het schadebedrag met een minimum van 2.500 EUR.

Artikel 24 – Beperkingen van de waarborg

Zonder afbreuk aan de bepalingen van artikel 47 waarborgt de *maatschappij* niet:

1. De schade aan de door de verzekerde geleverde gebrekkige *producten* of aan de door hem uitgevoerde gebrekkige *werken* (of de *producten* of *werken* waarvan vermoed wordt dat ze gebrekkig zijn).

Zijn evenmin gewaarborgd, de *opsporingskosten* evenals de kosten om deze *producten* of *werken* te onderzoeken, te herstellen, te verbeteren, te demonteren, te vervangen of opnieuw uit te voeren, evenals de schade die daardoor noodzakelijkerwijs wordt veroorzaakt.

Wanneer het geleverde gebrekkig *product* of het uitgevoerde gebrekkig *werk* onlosmakelijk verbonden is met een ander *product* of *werk* van een *derde*, dan is de schade die door het gebrek van het door de verzekerde geleverde *product* of uitgevoerde *werk* wordt veroorzaakt aan het nieuw samengesteld *product* of aan het *werk* van de *derde*, verzekerd. De schade aan het door de verzekerde geleverd *product* of uitgevoerde *werk* evenals de kosten beschreven in de vorige alinea blijven uitgesloten.

2. De kosten voor het terugroepen van gebrekkige *producten* of gebrekkige *werken* (of van *producten* of *werken* waarvan vermoed wordt dat ze gebrekkig zijn).

Hieronder worden ondermeer verstaan, de kosten om:

- de houders van die *producten* of *werken* op te sporen,
- het publiek te waarschuwen,

- die *producten* of *werken* terug te trekken en te onderzoeken.

Deze uitsluiting doet geen afbreuk aan artikel 46.1 (reddingskosten overeenkomstig artikel 106 van de Wet).

3. De schade die louter voortvloeit uit het feit dat de geleverde *producten* of uitgevoerde *werken* niet aan het doel beantwoorden of niet de functie vervullen waarvoor ze bestemd waren, zoals onder meer het niet voldoen aan de specificaties op het vlak van rendement, efficiëntie, geschiktheid, duurzaamheid of kwaliteit.

De waarborg blijft evenwel verworven indien de *verzekerde* bewijst dat deze schade uitsluitend te wijten is aan een materiële fout begaan in de uitvoering of de fabricage (en niet aan een intellectuele vergissing in de keuze van de fabricatienormen of – procedures of aan de conceptie zelf), én voor zover deze materiële fout effectief een gedekte schade heeft veroorzaakt.

De waarborg wordt verleend, per *schadegeval* en per *verzekeringsjaar*:

- voor de *lichamelijke schade*: tot beloop van het *bedrag van de waarborg voor lichamelijke schade*,

- voor de *stoffelijke schade* en de *immateriële gevolgschade*, tot beloop van 10% van het *bedrag van de waarborg voor stoffelijke schade* (zonder dat deze waarborggrens minder bedraagt dan 150.000 EUR), na aftrek van de *vrijstelling per schadegeval* die minstens 10% van de schade bedraagt, met een minimum van 2.500 EUR en een maximum van 12.500 EUR. Deze waarborggrens is vervat in het *bedrag van de waarborg voor stoffelijke schade*.

4. De schade die voortvloeit uit een gebrek dat bij levering of uitvoering gekend was door of zichtbaar was voor de *verzekeringnemer* of zijn *leidinggevenden*.

5. De schade veroorzaakt door *producten* geleverd of *werken* uitgevoerd voor de werking, de bouw, de uitrusting of de exploitatie van luchtvaartuigen, ruimtetuigen, schepen of gelijk welke andere drijvende constructies, spoorrijtuigen, nucleaire en offshore-installaties, die bij aanwending in deze bedrijfstakken aan terzake specifieke vereisten moeten voldoen.

6. De schade die voortvloeit uit het niet of onvoldoende onderwerpen van de *producten* aan de gebruikelijke tests en controles voor hun levering.

HOOFDSTUK IV – BEROEPSAANSPRAKELIJKHEID

Deze waarborg is enkel verworven indien deze vermeld is in de bijzondere voorwaarden.

Artikel 25 – Voorwerp van de waarborg

25.1. de algemene waarborg

De *maatschappij* waarborgt de verzekerde tegen de financiële gevolgen van zijn burgerlijke beroepsaansprakelijkheid voor schade veroorzaakt aan *derden* in het kader van en door de verzekerde *dienstverlening*.

1. vergissingen, nalatigheden of verzuimen in rechte of in feite,
2. verlies, diefstal, beschadiging, verdwijning of vernieling van documenten en andere informatiedragers.

In dit geval waarborgt de *maatschappij* eveneens, binnen de limiet van artikel 29.3, de verzekerde voor de terugbetaling van de effectief door *derden* gemaakte kosten voor wedersamenstelling of herstelling van de informatie, opgeslagen op welke informatiedrager ook, al dan niet toebehorend aan *derden* en waarvan verzekerde houder is,

3. *informatica*, binnen de limiet van artikel 29.2.

Deze waarborg omvat eveneens de schade aan *derden* veroorzaakt door of voortvloeiend uit het beheer van een website of e-mailadres van een verzekerde, mits die schade het gevolg is van een onbevoegde toegang tot of onbevoegd gebruik van zijn elektronisch systeem of programma, bijvoorbeeld bij schade door computervirussen of misbruik van persoonsgegevens.

De waarborg wordt verleend in zover de verzekeringsnemer bewijst dat, op het ogenblik van het *schadegeval*, de veiligheidsmaatregelen van zijn elektronisch systeem of programma (ondermeer het anti-virusprogramma), voor een in de materie onderlegd persoon, beantwoorden aan een algemeen aanvaard en in het specifiek domein toepasselijk beveiligingsniveau.

Schade door gekende virussen waarvoor op het ogenblik van het *schadegeval* een gepast beveiligingssysteem bestond, blijven steeds uitgesloten.

25.2. de specifieke waarborg veiligheids- of gezondheidscoördinator

Mits vermelding in de bijzondere voorwaarden, wordt de waarborg uitgebreid tot de burgerlijke aansprakelijkheid van:
- de verzekeringsnemer in zijn hoedanigheid van werkgever van een veiligheids- of gezondheidscoördinator in de bouwsector,
- de betrokken werknemer in de uitoefening van zijn functie in hoedanigheid van veiligheids- of gezondheids-coördinator.

Deze waarborg wordt verleend overeenkomstig de voorwaarden en grenzen van de *Wet betreffende de verplichte verzekering van de burgerlijke beroepsaansprakelijkheid in de bouwsector*.

Artikel 26 – Gedekte aansprakelijkheid

De verzekerde aansprakelijkheid is de buitencontractuele en contractuele aansprakelijkheid naar Belgisch en buitenlands recht volgens de aansprakelijkheidsregels die van kracht zijn op het ogenblik dat de schade zich voordoet.

Artikel 27 – Gedekte schade

De *maatschappij* waarborgt de vergoeding voor de *lichamelijke schade*, de *stoffelijke schade* en de *immateriële schade*.

Artikel 28 – Verzekeringsgebied

I. De waarborg geldt over de hele wereld, met uitzondering van de USA en Canada, voor zover de vordering betrekking heeft op activiteiten van een in België gevestigde exploitatie.

De uitzondering voor de USA en Canada geldt eveneens voor *schadeëisen* die zouden worden ingesteld onder het recht of in uitvoering van het recht van de USA en Canada, waar ook ter wereld.

2. Voor de waarborg *veiligheids- of gezondheidscoördinator* (artikel 25.2) is de waarborg beperkt tot de beroepsaansprakelijkheid voor de verzekerde intellectuele prestaties met betrekking tot een werk in onroerende staat gelegen in België.

Met België wordt bedoeld, het Belgisch grondgebied en de maritieme gebieden onder Belgische jurisdictie, te wetende de territoriale zee, de exclusieve economische zone en het continentaal plat bepaald bij de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en de exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat.

Artikel 29 – Bedrag van de waarborg

1. De waarborg wordt verleend, per *schadegeval* en per *verzekeringjaar*, tot beloop van het in de bijzondere voorwaarden vermelde bedrag, na aftrek van de *vrijstelling*.

Een jaarlijkse waarborggrens is van toepassing voor alle schade ontstaan tijdens hetzelfde *verzekeringjaar*. Schade die te wijten is aan dezelfde initiële oorzaak wordt geacht te zijn ontstaan in de loop van het *verzekeringjaar* waarin de eerste schade ontstond.

2. Voor de *stoffelijke* en de *immateriële schade* vermengd, veroorzaakt door *informatica*, is het verzekerd bedrag, per *schadegeval* en per *verzekeringjaar*, het bedrag van de waarborg voor *stoffelijke schade*, zonder meer te bedragen dan 250.000 EUR.

3. Voor de waarborg “kosten van voor wedersamenstelling of herstelling van de informatie” (art. 25.1.2) is het verzekerd bedrag, per *schadegeval* en per *verzekeringjaar*, beperkt tot 125.000 EUR.

4. De in punt 2, en 3 vermelde waarborggrenzen zijn vervat in het *bedrag van de waarborg* voor *stoffelijke schade*.

5. Voor de waarborg *veiligheids- of gezondheidscoördinator* (artikel 25.2), bedragen de verzekerde bedragen, per *schadegeval*:

- 1.500.000 EUR voor schade voortvloeiend uit *lichamelijke schade*, gekoppeld aan het indexcijfer der consumptieprijzen met als basisindex deze van april 2007 en als te weerhouden index of de indexering deze van de datum waarop het *schadegeval* wordt gemeld aan de *maatschappij*.
- 500.000 EUR voor het totaal van de *stoffelijke* en *immateriële schade*, gekoppeld aan de ABEX-index, met als basisindex deze van het eerste semester 2007 en als te weerhouden index voor de abexering deze van de datum waarop het *schadegeval* wordt gemeld aan de *maatschappij*.
- 10.000 EUR voor de roerende goederen van de bouwheer die aan de *verzekerde* zijn toevertrouwd voor een specifieke opdracht met het oog op het verrichten van de *verzekerde activiteit*, gekoppeld aan de ABEX-index, met als basisindex deze van het eerste semester 2007 en als te weerhouden index voor de abexering deze van de datum waarop het *schadegeval* wordt gemeld aan de *maatschappij*.

De hierboven vermelde waarborgen zijn beperkt tot 5.000.000 EUR per *verzekeringjaar*, alle *schadegevallen* gecombineerd.

Artikel 30 – Geldigheid van de waarborg in de tijd

De waarborg is verworven voor de schriftelijke eisen tot vergoeding gericht aan de *verzekerde* of de *maatschappij* gedurende de geldigheidsduur van de waarborg voor de schade die zich voordeed tijdens deze duur.

Is van de waarborg uitgesloten:

- elke eis tot vergoeding i.v.m. een schade die zich voordeed voor de aanvangsdatum van de waarborg,
- elke eis tot vergoeding die aan de *verzekerde* of de *maatschappij* wordt gericht na het beëindigen van de waarborg.

Blijven niettemin gewaarborgd, de schriftelijke eisen tot vergoeding overgemaakt aan *verzekerde* of de *maatschappij* ten laatste 36 maanden na de vervaldatum van de waarborg en die betrekking hebben op:

- een schade die zich heeft voorgedaan binnen de gewaarborgde periode voor zover deze na de vervaldatum niet verzekerd is bij een andere verzekeraar,

- daden of feiten die aanleiding kunnen geven tot schade en die voorgevallen en aangegeven zijn aan de *maatschappij* binnen de duur van de waarborg.

Voor het geheel van de eisen tot vergoeding ingediend na de vervaldatum van de waarborg is de tussenkomst van de *maatschappij* beperkt tot het overblijvend deel van het bedrag van het laatste *verzekeringsjaar*.

Voor de toepassing van deze waarborg wordt verstaan onder:

- eis tot vergoeding: hetzij de eis vanwege een *derde* tot schadevergoeding, hetzij het geheel van eisen vanwege *derden* tot vergoeding van serieschade, hetzij de aangifte van de *verzekeringnemer* ten bewarende titel aan de *maatschappij*, wanneer hij, zelfs bij afwezigheid van eis tot schadevergoeding, meent dat, als gevolg van bepaalde schade, zijn aansprakelijkheid verondersteld, weerhouden of in het gedrang gebracht kan worden,
- datum van de eis tot vergoeding: het ogenblik waarop, hetzij een schriftelijke vraag tot schadeloosstelling aan de *verzekerde* of aan de *maatschappij* wordt gericht, hetzij de *verzekeringnemer* de hiervoor vermelde verklaring ten bewarende titel doet. De oudste van deze data geldt als datum van de eis tot schadevergoeding. De datum van de eis tot vergoeding welke betrekking heeft op de eerste schade van een reeks wordt, ook voor het geheel van de schade-eisen met betrekking tot diezelfde reeks, als datum van de eis tot vergoeding beschouwd,
- serieschade: alle schade toegewezen aan éénzelfde initiële oorzaak wordt beschouwd als één enkel *schadegeval*,
- de datum van het zich voordoen van de schade: de datum waarop voor de eerste maal wordt vastgesteld dat een schade, of een eerste schade van een serie, zich voordoet. Het zich voordoen van de schade dient te bestaan uit een gebeurtenis die, duidelijk en redelijkerwijs in verband kan worden gebracht met de vastgestelde schade. Bij twijfel in geval van *lichamelijke schade*, wordt aangenomen dat het *schadegeval* zich heeft voorgedaan op het ogenblik waarop het slachtoffer voor de eerste maal een geneesheer zal hebben geraadpleegd omwille van de symptomen van genoemde schade, zelfs indien het oorzakelijk verband slechts later tot uiting komt.

Artikel 31 – Beperkingen van de waarborg

31.1. Zonder afbreuk aan de bepalingen van artikel 47, waarborgt de *maatschappij* niet de schade voortvloeiend uit:

1. adviezen, studies of analyses:
 - die betrekking hebben op stabiliteitsrisico's,
 - waarvoor door erkende controleorganismen voorbehoud is gemaakt,
 - die louter niet aan het doel beantwoorden of niet de functie vervullen waarvoor ze bestemd waren, zoals onder meer het niet voldoen aan de specificaties op het vlak van rendement, efficiëntie, geschiktheid, duurzaamheid of kwaliteit,
 - m.b.t. keuze van materialen die niet beantwoorden aan de vooropgestelde oogmerken en behoeften van de klant.
2. de gehele of gedeeltelijke niet-uitvoering van contractuele verbintenissen, daaronder begrepen:
 - de gevolgen van het niet respecteren van een verplichting om eender welke verzekeringsovereenkomst af te sluiten of in stand te houden of om een borgstelling neer te leggen,
 - de opgelopen vertraging in de uitvoering van een opdracht of een prestatie,
 - de gemaakte kosten om een slecht uitgevoerde prestatie te herbeginnen of te verbeteren,
3. overschrijdingen van kostenramingen of budgetten, het ontbreken van controles of het maken van fouten in de kostenberekening alsook iedere vordering betreffende betwistingen of inhoudingen van honoraria en kosten,
4. het afbreken van onderhandelingen die aan de ondertekening van een contract voorafgaan en/of met het eenzijdig verbreken van een contract,
5. het onthullen van vertrouwelijke feiten waarvan de *verzekerde* kennis heeft gekregen in hoofde van zijn functie,
6. het enkele feit van de (al dan niet gedeeltelijke) niet-uitvoering of de laattijdige uitvoering van een *dienstverlening*,
7. een ernstige inbreuk op het niet-bijhouden van de wettelijk voorziene documenten en rapporteringen,
8. het feit van hun *onderaannemers*.

31.2 Voor de waarborg *veiligheids- of gezondheidscoördinator* (artikel 25.2):

A. Zijn enkel uitgesloten van de dekking van deze waarborg:

1. schade veroorzaakt door oorlog,
2. schade voortvloeiend uit de opzet van de *verzekerde*,
3. de schade ingevolge radioactiviteit,
4. de schade voortvloeiend uit *lichamelijke schade* ingevolge de blootstelling aan wettelijk verboden producten,
5. schade ten gevolge van de gehele of gedeeltelijke niet-uitvoering van contractuele verbintenissen, daaronder begrepen:
 - de gevolgen van het niet respecteren van een verplichting om eender welke verzekeringsovereenkomst af te sluiten of in stand te houden of om een borgstelling neer te leggen,
 - de opgelopen vertraging in de uitvoering van een opdracht of een prestatie,
 - de gemaakte kosten om een slecht uitgevoerde prestatie te herbeginnen of te verbeteren,
6. de contractuele, administratieve of economische boeten,
7. de vorderingen betreffende de adviezen die werden verstrekt in verband met:
 - keuze en plaats van een installatie, voor zover die vorderingen betrekking hebben op het financiële of economische nadeel dat volgt uit die keuze en niet op de intrinsieke kwaliteiten van de installatie, inzonderheid haar stabiliteit of haar werking,
 - conjunctuur of marktsituatie, financiële verrichtingen,
8. de vorderingen betreffende overschrijdingen van kostenramingen of budgetten, het ontbreken van controles of het maken van fouten in de kostenberekening alsook iedere vordering betreffende betwistingen of inhoudingen van honoraria en kosten,
9. schade ten gevolge van financiële verrichtingen, misbruik van vertrouwen, oplichting, verduistering of alle dergelijke handelingen, alsook oneerlijke concurrentie of aantasting van intellectuele rechten zoals uitvinding octrooien, handelsmerken, tekeningen of modellen en auteursrechten,
10. de vorderingen tot schadeloosstelling wegens *milieuaantasting* en de schade die hier het gevolg van is,
11. de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de maatschappelijke lasthebbers van de verzekerde onderneming krachtens de geldende wetgeving betreffende de fouten in het beheer die zij zouden begaan in hun hoedanigheid van bestuurder of zaakvoerder,
12. schade veroorzaakt door motorrijtuigen in de gevallen van aansprakelijkheid als beoogd door de wetgeving op de verplichte verzekering van motorrijtuigen,
13. schade die wordt vergoed in het kader van de wet van 1 april 2007 betreffende de verzekering tegen schade veroorzaakt door *terrorisme*,
14. alsmede de uitsluitingen door de Koning voorzien in uitvoering van de wet van 9 mei 2019 betreffende de verplichte verzekering van de burgerlijke beroepsaansprakelijkheid in de bouwsector.

B. Het verval van waarborg is van toepassing op de *verzekerde* wiens aansprakelijkheid wordt ingeroepen voor schade die het gevolg is van één van de gevallen van grove schuld zoals voorzien in artikel 47.2.

Is eveneens een grove schuld in hoofde van de *verzekerde*:

1. het bewust niet naleven van dwingende veiligheids-, stedenbouwkundige, bouwvergunningen- en milieuvorschriften,
2. elke ongeoorloofde uitoefening van de verzekerde beroepsactiviteiten,
3. het nemen van beslissingen die indruisen tegen de normale regels van goed vakmanschap waarvoor andere bouwparticipanten hadden gewezen op de risico's,
4. een ernstige inbreuk op het niet-bijhouden van de wettelijk voorziene documenten en rapporteringen,
5. het aanvaarden van resultaatsverbintenissen terwijl het te bereiken resultaat mede afhankelijk is van andere bouwactoren, of die niet als redelijk of realistisch kunnen worden beschouwd,
6. het geven van juridische adviezen.

In alle gevallen van verval van waarborg, heeft de *maatschappij*, die gehouden is ten aanzien van *derden*, een verhaalsrecht tegen de *verzekerde* ten belope van zijn persoonlijk aandeel in de aansprakelijkheid.

HOOFDSTUK V – BIJZONDERE DEKKINGEN

De volgende waarborgen zijn enkel verworven indien deze vermeld worden in de bijzondere voorwaarden.

Artikel 32 – Contractuele overname van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek

De waarborg is verworven aan de *verzekeringnemer* die jegens de bouwheer contractueel gehouden is zich in de plaats te stellen van de bouwheer, wanneer de aansprakelijkheid van deze laatste wordt ingeroepen ingevolge abnormale *burenhinder*.

De schade veroorzaakt aan de in de nabijheid van de werf gelegen gebouwen, dit wil zeggen deze die voorkomen op de lijst opgesteld door een architect of studiebureau, is slechts verzekerd in zover de *verzekeringnemer* (of een andere betrokken partij) op zijn kosten, tegensprekelijk een staat van *bevinding* liet opmaken van deze gebouwen, voor de aanvang en na het einde van de *werken*, met aftekening voor akkoord door de betrokken aannemers.

Deze waarborg wordt verleend voor de *lichamelijke, stoffelijke en immateriële gevolgschade*, per werf en per *verzekeringsjaar*, tot beloop van het *bedrag van de waarborg* van hoofdstuk I voor *stoffelijke schade*, zonder meer te bedragen dan 500.000 EUR. Deze waarborggrens is vervat in dit *bedrag van de waarborg*.

De *vrijstelling*, per gebouw dat schade leed, kan niet minder dan 2.500 EUR bedragen.

Indien de schade die aanleiding geeft tot deze waarborg een schade is die voortvloeit uit een *milieuaantasting*, zijn ook de voorwaarden van artikel 47.7 van toepassing.

Artikel 33 – Werken met open vuur, naakte vlam of hittepunt

De waarborg is verworven aan de *verzekerden* voor *werken* met open vuur, naakte vlam of hittepunt (d.w.z. alle *werken* die een vlam, hitte of vonken kunnen veroorzaken), in zover deze er zich toe verbinden de nodige preventiemaatregelen te nemen zoals:

1. op de werf voldoende (minimum twee) gebruiksklare en aangepaste blustoestellen ter beschikking te hebben,
2. alle brandbare stoffen, vloeistoffen of gassen te verwijderen of af te schermen,
3. na beëindiging van deze *werken* gedurende minstens twee uur toezicht te houden op deze plaatsen. Indien dit toezicht niet kan gehouden worden, elk *werk* waarbij gebruik werd gemaakt van toestellen met open vuur, naakte vlam of hittepunt, minstens twee uren voor het algemeen stilleggen van het *werk* te beëindigen,
4. een rookverbod op de werf op te leggen en te laten respecteren,
5. de gasflessen steeds rechtstaand op te stellen en deze niet in contact te brengen met een open vuur, naakte vlam of hittepunt.

De *verzekeringnemer* verbindt er zich bovendien toe zoveel mogelijk gebruik te maken van koude kleefmiddelen en van de gietmethode en dit om het gebruik van een open vuur, naakte vlam of hittepunt te beperken.

Indien in de bijzondere voorwaarden een specifiek verzekerd bedrag wordt vermeld voor de *stoffelijke en immateriële gevolgschade* veroorzaakt door *werken* met open vuur, naakte vlam of hittepunt, is dit inbegrepen in het *bedrag van de waarborg* voor de *stoffelijke schade*.

De *vrijstelling* per *schadegeval* blijft ten laste van de *verzekeringnemer*, zonder minder te bedragen dan 20% van de schade, met een minimum van 1.250 EUR en een maximum van 6.200 EUR.

Artikel 34 – Afbraakwerken die de draagstructuur aantasten

De waarborg is verworven aan de *verzekerden* voor afbraakwerken die de draagstructuur aantasten en de duur van één mandag overschrijden, inzover de *verzekerde* beschikt over een reglementaire vergunning voor de afbraakwerken en een advies van een architect of een studiebureau over de afbraakwijze.

De schade veroorzaakt aan de in de nabijheid van de werf gelegen gebouwen, dit wil zeggen deze die voorkomen op de lijst opgesteld door een architect of studiebureau, is slechts verzekerd in zover de *verzekeringnemer* (of een andere betrokken partij) op zijn kosten, tegensprekelijk een staat van *bevinding* liet opmaken van deze gebouwen, voor de aanvang en na het einde van de *werken*, met aftekening voor akkoord door de betrokken aannemers.

Deze waarborg wordt verleend voor de *stoffelijke* en *immateriële gevolgschade*, per werf en *per verzekeringsjaar*, tot beloop van het bedrag voor *stoffelijke schade* vermeld in de betrokken waarborg, zonder meer te bedragen dan 500.000 EUR. Deze waarborggrens is vervat in het *bedrag van de waarborg voor stoffelijke schade*.

De *vrijstelling* per *schadegeval* bedraagt minstens 20% van de schade, met een minimum van 1.250 EUR en een maximum van 6.200 EUR.

Zonder afbreuk aan de bepalingen van artikel 47.2 wordt er onder grove schuld verstaan :

- het niet manueel losmaken van gemene muren,
- het niet of manifest onvoldoende beschermen van scheidingsmuren,
- het niet in acht nemen van de adviezen gegeven door de architect of het studiebureau.

Artikel 35 – Burgerlijke aansprakelijkheid van de onderaannemers

De waarborg is verworven aan de *onderaannemer* voor schade aan *derden* zelfs indien zulks uitsluitend te wijten is aan zijn fout of nalatigheid.

De *maatschappij* komt slechts tussen bij gebrek aan of ter aanvulling van iedere andere verzekering die effectief de aansprakelijkheid van de *onderaannemer* zou dekken.

De *verzekeringnemer* verbindt er zich toe de uitvoering van de *werken* slechts toe te vertrouwen aan *onderaannemers* waarvan hij het bewijs levert dat die, op het ogenblik van de toevertrouwing van de *werken*:

- een eigen verzekeringsdekking hebben voor hun burgerlijke aansprakelijkheid tot beloop van minimum 1.000.000 EUR voor het geheel van de waarborgen die in onderhavige overeenkomst zijn verzekerd, m.i.v. minstens 25.000 EUR voor schade aan toevertrouwde goederen. Ter bewijs vraagt hij van zijn *onderaannemer* voor aanvang van de *werken* jaarlijks een verzekeringsattest vanwege de verzekeraar op,
- door de betrokken autoriteiten officieel erkend zijn met betrekking tot de uitgevoerde activiteiten,
- geen achterstallige betalingen hebben t.a.v. de Belgische RSZ,
- het bewijs leverden dat zij voor alle door hen tewerkgestelde bouwvakkers in orde zijn met de Belgische RSZ.

Indien aan bovenstaande voorwaarden niet is voldaan, is de waarborg niet verworven.

Zonder afbreuk aan de bepalingen van artikel 47, waarborgt de *maatschappij* niet:

- de burgerlijke aansprakelijkheid van de *onderaannemer* die geen Belgische onderneming is,
- schade die niet zou gedekt zijn als de *onderaannemer* de hoedanigheid van *verzekeringnemer* had,
- schade door andere activiteiten dan de hoofdactiviteit van de *verzekeringnemer* zoals vermeld in de bijzondere voorwaarden,
- schade door activiteiten die niet in opdracht van de *verzekeringnemer* werden uitgevoerd,
- het verhaal van de arbeidsongevallenverzekeraar tegen de *onderaannemer*,
- de *zuiver immateriële* schade.

De *vrijstelling* bedraagt het dubbele van de *vrijstelling* die van toepassing is voor de respectievelijke waarborg. Als de *onderaannemer* op het tijdstip van het *schadegeval* niet meer beschikt over een geldige eigen verzekering, bedraagt deze dubbele *vrijstelling* minstens 20 % van de schade met een minimum van 2.500 EUR en een maximum van 12.500 EUR.

De *maatschappij* behoudt in dit geval zijn verhaalsrecht tegen de aansprakelijke *onderaannemer*.

HOOFDSTUK VI – RECHTSBIJSTAND

Deze waarborg is enkel verworven indien deze vermeld is in de bijzondere voorwaarden.

De bepalingen van de andere hoofdstukken van deze overeenkomst zijn van toepassing op de waarborg rechtsbijstand voor zover ze niet in strijd zijn met de specifieke bepalingen van dit hoofdstuk.

Artikel 36 – Voorwerp van de waarborg

36.1. Strafrechtelijke verdediging

Bij een *schadegeval* dat in hoofde van de verzekerde gewaarborgd is in één van de hoofdstukken m.b.t. burgerlijke aansprakelijkheid (l t.e.m. V) neemt de *maatschappij* de verdediging van de verzekerde ten laste, wanneer hij wordt vervolgd wegens inbreuk op wetten, besluiten, decreten en / of reglementen.

Zonder rekening te houden met de maximale tussenkost, zal de *maatschappij* de kosten van het genadeverzoek ten laste nemen, indien de verzekerde bij een gewaarborgd *schadegeval* tot een effectieve vrijheidsberovende straf veroordeeld werd.

De waarborg geldt niet voor misdaden en gecorrectionaliseerde misdaden. Voor andere opzettelijk begane inbreuken wordt de dekking alleen verleend voor zover de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing de verzekerde definitief vrijspreekt.

36.2. Buitencontractueel burgerlijk verhaal

De *maatschappij* biedt dekking voor vorderingen tot schadevergoeding ingesteld door een verzekerde tegen een *derde* en gebaseerd op een buitencontractuele burgerlijke aansprakelijkheid of een wettelijke vergoedingsplicht naar Belgisch of naar buitenlands recht,

- wanneer een verzekerde *lichamelijke schade* lijdt in het kader van de verzekerde *activiteit*.

Als een verzekerde geniet van een vergoeding in het kader van een arbeidsongevallenverzekering, geldt de waarborg uitsluitend voor de schade-aspecten die niet vergoed worden in het kader van de wetgeving inzake arbeidsongevallen.

- wanneer aan het *bedrijfsmaterieel* of de *bedrijfsgebouwen* *stoffelijke schade* wordt toegebracht. Vorderingen tot vergoedingen van *zuiver immateriële schade* zijn niet verzekerd.

Wanneer zich een samenloop van contractuele en buitencontractuele aansprakelijkheden voordoet, komt de *maatschappij* tussenbeide ten gunste van de verzekerde onder dezelfde voorwaarden als wanneer het *schadegeval* zich zou hebben voorgedaan zonder dat er een overeenkomst werd opgesteld. Een vordering louter op grond van een contractuele aansprakelijkheid is niet verzekerd.

De *maatschappij* waarborgt geen *schadegevallen*:

- in verband met *burenhinder* en *milieuaantasting* die niet rechtstreeks het gevolg is van een plotse, onopzettelijke en onvoorziene gebeurtenis in hoofde van de schadeverwekker,
- waarbij de verzekerde betrokken is als eigenaar, huurder, bestuurder of houder van de in artikel 47.9 vermelde tuigen, constructies, installaties en goederen.

36.3 Onvermogen van derden

Is een aansprakelijke *derde* onvermogen en is dat onvermogen duidelijk aangetoond door het falen van een gedwongen uitvoeringsprocedure, dan waarborgt de *maatschappij* de betaling van het aan de verzekerde toegekende bedrag in hoofdsom als vergoeding voor zijn schade opgelopen in België.

Die waarborg geldt evenwel alleen als de verzekerde van de dekking 'buitencontractueel burgerlijk verhaal' van deze waarborg rechtsbijstand gebruik heeft gemaakt.

De waarborg geldt evenwel niet in geval van opzettelijke geweldpleging op personen of goederen, diefstal of afpersing, poging tot diefstal of afpersing, agressie, fraude, vandalisme, misbruik van vertrouwen of om het even welk ander opzettelijk feit. In

dat geval helpt de *maatschappij* de *verzekerde* wel om een dossier in te dienen bij het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden.

36.4 Voorschotten op schadevergoeding

Wanneer de *verzekerde* in het kader van de waarborg ‘buitencontractueel burgerlijk verhaal’ schade lijdt die veroorzaakt is door een geïdentificeerde *derde* en als de aansprakelijkheid van de *derde* onomstotelijk vast staat en zijn aansprakelijkheidsverzekeraar zijn tussenkomst heeft bevestigd, schiet de *maatschappij* de onbetwistbaar vastgestelde vergoeding voor overeenkomstig het toepasselijke recht.

Voor *lichamelijke schade* dekt het voorschot de medische kosten en het inkomstenverlies die het gevolg zijn van het ongeval en die ten laste blijven van de *verzekerde* na tegemoetkoming door om het even welk organisme of verzekeraar. Als een *verzekerde* geniet van een vergoeding in het kader van een arbeidsongevallenverzekering, geldt de waarborg uitsluitend voor de schade-aspecten die niet vergoed worden in het kader van de wetgeving inzake arbeidsongevallen.

Voor *stoffelijke en immateriële schade* wordt alleen rekening gehouden met de via de expertise vastgestelde hoofdsom (met uitsluiting van interesten of andere aanvullende schade).

Na betaling aan de *verzekerde* wordt de *maatschappij* gesubrogeerd in zijn rechten ten aanzien van de aansprakelijke *derde* en diens verzekeraar. Als het niet mogelijk is om het voorschot terug te vorderen of als het voorschot onterecht werd toegekend, heeft de *maatschappij* het recht om de terugbetaling ervan te eisen van de *verzekerde*.

De *verzekerde* verbindt er zich toe om zijn vordering, tot beloop van de vergoeding door de *maatschappij*, aan haar af te staan of om de vergoeding aan de *maatschappij* terug te betalen zodra hij deze ontvangt.

De waarborg geldt evenwel niet in geval van opzettelijke geweldpleging op personen of goederen, diefstal of afpersing, poging tot diefstal of afpersing, agressie, fraude, vandalisme, misbruik van vertrouwen of om het even welk ander opzettelijk feit.

36.5 Voorschotten op de vrijstelling

Als een *derde* aansprakelijke de vrijstelling van zijn verzekeringspolis ‘burgerlijke aansprakelijkheid’ niet betaalt, zal de *maatschappij* het bedrag van die *vrijstelling* voorschieten op voorwaarde dat de volledige aansprakelijkheid van die *derde* onomstotelijk is vastgesteld en zijn verzekeraar zijn tussenkomst aan de *maatschappij* heeft bevestigd.

Door het bedrag van de vrijstelling voor te schieten, is de *maatschappij* automatisch gesubrogeerd in de rechten van de *verzekerde* om dat bedrag op te eisen bij de aansprakelijke *derde*. Als het niet mogelijk is om de vrijstelling terug te vorderen of als het bedrag van de vrijstelling onterecht werd toegekend, heeft de *maatschappij* het recht om de terugbetaling ervan te eisen van de *verzekerde*.

Als de *derde* het bedrag van de *vrijstelling* aan de *verzekerde* betaalt, moet laatstgenoemde de *maatschappij* daarvan op de hoogte brengen en het bedrag onmiddellijk terugbetalen.

36.6 Strafrechtelijke borgsom

Wanneer ingevolge een gebeurtenis waarvoor de *verzekerde* kan genieten van de dekking “strafrechtelijke verdediging” van deze waarborg rechtsbijstand, een strafrechtelijke borgtocht in het buitenland geëist wordt door de plaatselijke overheden teneinde, hetzij zijn invrijheidsstelling te bekomen wanneer hij in voorlopige hechtenis is genomen, hetzij zijn vrijheid te behouden indien hij dreigt in hechtenis te worden genomen, betaalt de *maatschappij* deze borgtocht vooruit.

De *verzekerde* zal het voorgeschoten bedrag aan de *maatschappij* terugbetalen, vermeerderd met de in België geldende wettelijke interesten en met de eventuele terugvorderingskosten, zodra de borgtocht is vrijgegeven of zodra hij definitief is veroordeeld.

Artikel 37 – Bedrag van de waarborg

De *maatschappij* komt tussen tot beloop van volgend bedrag per *schadegeval*, ongeacht het aantal betrokken *verzekerden*:

- 50.000 EUR voor de waarborgen “strafrechtelijke verdediging” en “buitencontractueel burgerlijk verhaal”
- 25.000 EUR voor de waarborgen “voorschot op schadevergoeding”, “voorschot op vrijstelling” en “strafrechtelijke borgsom”,

- 15.000 EUR voor de waarborg “onvermogen van *derden*”.

Voor het bepalen van dit bedrag wordt geen rekening gehouden met de kosten van intern dossierbeheer op de *maatschappij* of met de kosten en erelonen van het advies, gevraagd aan de advocaat overeenkomstig artikel 44.

Als het verzekerd bedrag ontoereikend is, zal de *verzekeringnemer* voorrang hebben op de andere *verzekerden*. Desgevallend deelt de *verzekeringnemer* aan de *maatschappij* mee welke *verzekerden* bij voorrang dienen vergoed te worden ingeval van uitputting van het verzekerd bedrag.

Artikel 38 – Verzekeringsgebied

De waarborg geldt over de hele wereld voor zover het gaat om *schadegevallen* die betrekking hebben op activiteiten van een in België gevestigde exploitatie.

Een *schadegeval* dat voortvloeit uit *producten* die een *verzekerde* heeft geleverd of uit *werken* die hij heeft uitgevoerd, en die met kennis van de *verzekerde*, bestemd waren voor de USA of Canada, is evenwel niet verzekerd.

De waarborg onvermogen van *derden* geldt uitsluitend voor schade opgelopen in België.

Artikel 39 – Geldigheid van de waarborg in de tijd

Het *schadegeval* moet zich voordoen wanneer de waarborg rechtsbijstand van kracht is.

De waarborg is evenwel niet van toepassing voor *schadegevallen* die hun oorsprong hebben in een feit dat of omstandigheid die dateert van vóór de aanvang van de waarborg rechtsbijstand. De dekking wordt echter wel toegekend indien de *verzekerde* het bewijs voorlegt dat hij vóór de aanvang van de waarborg rechtsbijstand, redelijkerwijze niet kon weten dat dit feit of deze omstandigheid een betwistbaar karakter had.

De waarborg is van toepassing op *schadegevallen* die zich ten laatste zes maanden na het einde ervan voordoen, voor zover de gebeurtenis of omstandigheid die aan de oorsprong ligt van het *schadegeval*, zich heeft voorgedaan terwijl de waarborg rechtsbijstand nog van kracht was.

Artikel 40 – Omvang van de waarborg

De *maatschappij* neemt de bijstand van de *verzekerde* op zich door hem te garanderen dat alle middelen zullen aangewend worden om een minnelijke, gerechtelijke, buitengerechtelijke of administratieve oplossing te vinden.

Behalve de uitgaven veroorzaakt door het beheer van het schadegeval neemt de *maatschappij* eveneens op zich, binnen de perken van de waarborg en ten belope van de *verzekerde* bedragen:

- de kosten voor het geheel van acties, onderzoeken en opdrachten,
- de kosten en honoraria van de advocaat of ieder ander persoon die de vereiste kwalificaties heeft om de belangen van de *verzekerde* te verdedigen overeenkomstig de op de procedure toepasselijke wet, en die overeenkomstig de voorwaarden van deze verzekering is aangesteld,
- de kosten en erelonen van de deskundigen, technische adviseurs, gerechtsdeurwaarders, bemiddelaars en arbiters noodzakelijk voor de verdediging van de rechten van de *verzekerde*,
- de kosten voor de gerechtshandelingen en de kosten van tenuitvoerlegging – met inbegrip van de strafrechtelijke zaken – en de kosten voor de buitengerechtelijke procedures,
- de verplaatsings- en verblijfkosten wanneer, naar aanleiding van een gewaarborgd *schadegeval*, de *verzekerde* als gedaagde verplicht is te verschijnen voor een buitenlandse rechtbank, in de mate dat deze kosten op een redelijke wijze werden uitgegeven.

In de mate van het mogelijke worden deze kosten rechtstreeks betaald zonder dat de *verzekerde* ze dient voor te schieten. Indien deze echter btw-plichtig bent, wordt deze belasting slechts ten laste genomen in de mate dat ze niet terugvorderbaar is.

Behalve in het geval van dringende conservatoire maatregelen, zijn deze kosten en honoraria echter maar gewaarborgd wanneer de stappen en plichten waaruit ze voortvloeien, werden verricht en vervuld met het voorafgaande akkoord van de *maatschappij*.

Artikel 41 – Recht op minnelijk beheer

Vanaf de aangifte van het *schadegeval* neemt de *maatschappij* de verdediging van de belangen van de *verzekerde* waar.

De *maatschappij* onderzoekt met de *verzekerde* de maatregelen die genomen moeten worden en ze verbindt er zich toe alles in het werk te stellen om zijn belangen te behartigen. Ze verbindt er zich toe om alle noodzakelijke stappen te ondernemen om een minnelijk akkoord te bekomen. De *maatschappij* zal geen voorstel of transactie aanvaarden zonder het voorafgaandelijk akkoord van de *verzekerde*.

Behoudens bij hoogdringendheid neemt de *maatschappij* het automatisch beroep op een advocaat niet ten laste. Indien de *verzekerde* een advocaat gelast zonder de *maatschappij* hierover op voorhand in te lichten, heeft deze het recht de betaling van de kosten en erelonen te weigeren, zodat de betaling ervan vervolgens bij de *verzekerde* zal worden geëist.

Artikel 42 – Vrije keuze van advocaat

Wanneer een gerechtelijke, administratieve of arbitrageprocedure moet worden aangespannen heeft de *verzekerde* de vrije keuze van:

- een advocaat of van iedere andere persoon die, krachtens de op de procedure toepasselijke wet, de vereiste kwalificaties heeft om zijn belangen te verdedigen en te behartigen of die hem kan vertegenwoordigen, en,
- in geval van arbitrage, bemiddeling of een andere erkende buitengerechtelijke vorm van geschillenbeslechting, van een persoon die de vereiste kwalificaties heeft en die daartoe is aangewezen.

De *verzekerde* heeft ook de vrije keuze van een advocaat of van een andere persoon die, krachtens de op de procedure toepasselijke wet, de vereiste kwalificaties heeft om hem te verdedigen, te vertegenwoordigen of zijn belangen te dienen, telkens wanneer er een belangenconflict ontstaat met de *maatschappij*.

Indien een *verzekerde* een advocaat laat pleiten buiten het land waar hij aan verbonden is, blijven de bijkomende kosten en erelonen die hieruit voortvloeien ten laste van de *verzekerde*.

De *verzekerde* verbindt er zich toe om, op vraag van de *maatschappij*, de tussenkomst van de competente instanties te vragen om het bedrag van de kosten en erelonen van de advocaat die hem bij de verdediging van zijn belangen heeft bijgestaan, vast te stellen.

Artikel 43 – Tussenkomst van een technisch adviseur

Indien dat noodzakelijk zou blijken, kan de *verzekerde* een beroep doen op een technisch adviseur (expert, geneesheer,...) waarvan de tussenkomst gerechtvaardigd is doordat een van de door de waarborg rechtsbijstand voorziene dekkingen wordt uitgevoerd, maar uitsluitend nadat hij van de *maatschappij* een gunstig advies heeft gekregen betreffende de mogelijkheid om een technisch adviseur in te schakelen. De *verzekerde* verbindt zich ertoe om vóór de eerste raadpleging aan de *maatschappij* de gegevens door te geven van de technisch adviseur die hij heeft gekozen.

Indien de *verzekerde* een beroep doet op een technisch adviseur of een tegenexpert die gevestigd is in een ander land dan dat waar de opdracht moet worden uitgevoerd, blijven de bijkomende kosten en honoraria die daarvan het gevolg zijn, ten laste van de *verzekerde*.

Indien de *verzekerde* een andere technisch adviseur neemt, neemt de *maatschappij* alleen de kosten en honoraria van de eerste technisch adviseur voor haar rekening, behalve indien deze verandering het gevolg is van redenen die buiten de wil van de *verzekerde* liggen.

Artikel 44 – Meningsverschil tussen de *maatschappij* en de *verzekerde*

I. Zonder afbreuk te doen aan punt 2. van dit artikel, kan de *maatschappij* haar medewerking weigeren of haar tussenkomst stopzetten:

- wanneer zij meent dat een voorstel tot regeling billijk is;
- wanneer zij meent dat een rechtsvordering of een verhaal tegen een gerechtelijke beslissing geen ernstige kans op succes heeft;
- wanneer blijkt dat de als aansprakelijke beschouwde *derde* onvermogen is;

- wanneer de verzekerde niet verschijnt voor de rechtbank, hoewel zijn persoonlijke verschijning door de rechtspleging vereist wordt.

2. In geval van een meningsverschil met de *maatschappij* over de gedragslijn die zal worden gevolgd voor de regeling van het schadegeval, en nadat de *maatschappij* schriftelijk haar standpunt over de te volgen gedragslijn of haar weigering om de stelling van de verzekerde te volgen, heeft meegedeeld, kan de verzekerde de advocaat raadplegen die reeds met de zaak is belast of, bij ontstentenis, een advocaat van zijn keuze (of om het even welke andere persoon die de door de toepasselijke wet vereiste kwalificaties heeft).

De *maatschappij* draagt de honoraria en kosten van deze raadpleging.

Indien de advocaat het standpunt van de *maatschappij* bevestigt, en de verzekerde, tegen het advies van de advocaat, op eigen kosten de procedure voortzet, dan verbindt de *maatschappij* zich ertoe dekking te verlenen als de verzekerde nadien een beter resultaat bekomt dan wat hij zou hebben bekomen door het standpunt van de *maatschappij* te aanvaarden.

Indien de advocaat echter de stelling van de verzekerde bevestigt, geniet deze van de waarborg, met inbegrip van de kosten van deze raadpleging.

Artikel 45 – Beperkingen van de waarborg

Zonder afbreuk aan de bepalingen van artikel 47, waarborgt de *maatschappij* niet:

1. boetes, opdecimen en transacties met het Openbaar Ministerie, noch de kosten met betrekking tot de ademtest en de bloedanalyse, en de bedragen in hoofdsom en de bijkomende bedragen waartoe de verzekerde veroordeeld zou worden, waarmee o.m. gelijkgesteld worden de bijdragen tot de bij wet opgerichte speciale fondsen,
2. de kosten en honoraria die verschuldigd zijn door de verzekerde voor prestaties waarvan de *maatschappij* niet vooraf werd in kennis gesteld, tenzij blijkt dat zij dringend noodzakelijk waren m.b.t. de aangifte datum of betrekking hadden op dringende bewarende maatregelen;
3. de vorderingen met betrekking tot schade die uitsluitend naar aanleiding van de uitvoering van een contract worden ingesteld tegen een contractspartij ongeacht of dit gebeurt voor de strafrechter dan wel voor de burgerlijke rechter met inbegrip van vorderingen met betrekking tot de toepassing van deze overeenkomst;
4. de kosten en erelonen voor de rechtsvordering, waarvan het litigieus bedrag in hoofdsom dat moet verhaald worden, indien waardeerbaar in geld, 620 EUR of minder bedraagt;
5. een procedure voor het Hof van Cassatie wanneer het litigieus bedrag in hoofdsom, indien waardeerbaar in geld, 2.500 EUR of minder bedraagt,
6. procedures voor het Grondwettelijk Hof en voor internationale- of voor supranationale rechtsmachten.

HOOFDSTUK VI – GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN VOOR ALLE WAARBORGEN

Bepalingen in verband met de waarborg

Artikel 46 – Reddingskosten – Intresten en kosten

Voor de waarborgen burgerlijke aansprakelijkheid (hoofdstukken I t.e.m. V) neemt de *maatschappij* ten laste:

I. De reddingskosten die betrekking hebben op de gedekte schade. De waarborg wordt verleend rekening houdend zowel met de definitie als met het bedrag van elke betrokken waarborg.

De *maatschappij* waarborgt alleen volgende kosten:

- de kosten die voortvloeien uit de maatregelen die de *maatschappij* heeft gevraagd om de gevolgen van de gedekte *schadegevallen* te voorkomen of te beperken;
- de kosten die voortvloeien uit de redelijke maatregelen die de *verzekerde* uit eigen beweging heeft genomen overeenkomstig de regels van de zaakwaarneming, ofwel om een gedekt *schadegeval* te voorkomen, ofwel om de gevolgen ervan te voorkomen of te beperken voor zover dat:
 - deze maatregelen dringend zijn, dit wil zeggen dat de *verzekerde* verplicht is ze onmiddellijk te nemen zonder de mogelijkheid de *maatschappij* te verwittigen en voorafgaand haar akkoord te verkrijgen, op gevaar af de belangen van de *maatschappij* te schaden;
 - indien het gaat om maatregelen om een gedekt *schadegeval* te voorkomen, er nakend gevaar is, mits de maatregelen met de zorg van een goed huisvader zijn gemaakt.

De *verzekerde* verbindt zich ertoe de *maatschappij* onmiddellijk op de hoogte te brengen van elke genomen reddingsmaatregel.

Volgende kosten blijven evenwel ten laste van de *verzekerde*:

- de kosten die voortvloeien uit maatregelen om een gedekt *schadegeval* te voorkomen bij ontstentenis van nakend gevaar of wanneer het nakend gevaar afgewend is;
- de kosten die voortvloeien uit het laattijdig nemen van maatregelen of uit de nalatigheid om preventiemaatregelen te nemen die vroeger al hadden moeten genomen zijn.

2. De intresten en de kosten, zijnde de intrest op de in hoofdsom verschuldigde schadevergoeding, alsmede de kosten betreffende burgerlijke rechtsvorderingen, alsook de honoraria en de kosten van de advocaten en de deskundigen, maar alleen in zover die kosten door de *maatschappij* of met haar toestemming zijn gemaakt of, in geval van belangenconflict dat niet te wijten is aan de *verzekerde*, voor zover die kosten niet onredelijk zijn gemaakt.

De *maatschappij* neemt deze reddingskosten evenals de intresten en de kosten ten laste, in zover het totaal van de financiële vergoeding en de reddingskosten, intresten en kosten niet meer bedraagt dan het *bedrag van de waarborg*.

3. Boven het *bedrag van de waarborg* is de tussenkomst van de *maatschappij*, voor de reddingskosten enerzijds en de intresten, onkosten en honoraria en de kosten van de advocaten en de deskundigen anderzijds, als volgt beperkt:

- tot 495.787,05 EUR indien het verzekerd *bedrag van de waarborg* lager is dan of gelijk aan 2.478.935,25 EUR;
- tot 495.787,05 EUR plus 20% van het gedeelte van het verzekerd *bedrag van de waarborg* dat tussen 2.478.935,25 EUR en 12.394.676,24 EUR ligt;
- tot 2.478.935,25 EUR plus 10% van het gedeelte van het verzekerd *bedrag van de waarborg* dat boven 12.394.676,24 EUR ligt, met een maximumtussenkomst van 9.915.740,99 EUR.

Deze bedragen zijn gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen. Het basisindexcijfer is dit van november 1992, d.i. 113,77 (basis 1988 = 100). Het indexcijfer dat zal worden toegepast is dit van de maand, voorafgaand aan het *schadegeval*.

Artikel 47 – Beperkingen van de waarborg

De *maatschappij* waarborgt geen schade voortvloeiend uit:

I. opzet van een *verzekerde*

Indien de verzekerde die het *schadegeval* opzettelijk heeft veroorzaakt geen *leidinggevende* is, blijft de waarborg evenwel verworven aan de *verzekeringnemer* en zijn *leidinggevend* in zover de feiten plaats vonden zonder hun toestemming of medeweten, na aftrek van de *vrijstelling* die niet minder dan 2.500 EUR bedraagt. In dat geval kan de *maatschappij* verhaal uitoefenen tegen de schuldige verzekerde. Bij diefstal, ontvreemding, verduistering of fraude is het verzekerd bedrag bovendien beperkt tot 25.000 EUR per schadegeval.

2. grove schuld van een verzekerde.

Onder grove schuld wordt verstaan:

- a) deelname aan twist- of vechtpartijen, gebruik van fysiek geweld, dronkenschap of een ermee vergelijkbare toestand ingevolge het gebruik van verdovende of bewustzijnsbeïnvloedende middelen,
- b) een bewuste tekortkoming aan wetten, regels, veiligheidsvoorschriften of gebruiken eigen aan de verzekerde *activiteit*, waarbij het voor ieder met de materie vertrouwd persoon duidelijk moet zijn dat hieruit haast onvermijdelijk schade moet ontstaan,
- c) de aanvaarding en de uitvoering van *werken* of een *dienstverlening* waarvan de verzekerde bewust had moeten zijn dat hij niet beschikte over de nodige bekwaamheid, de technische kennis, de menselijke en materiële middelen om de aangegane verbintenissen na te komen,
- d) het uitoefenen van de verzekerde *activiteit* zonder over de wettelijk vereiste vergunningen, erkenningen, kwalificaties of licenties te beschikken of het in het economisch verkeer brengen van *producten* zonder de wettelijk vereiste certificaten,
- e) het flagrant niet respecteren van de verplichtingen opgelegd door de wettelijke of reglementaire beschikkingen i.v.m. de veiligheid of hygiëne op het werk, wanneer de functionarissen belast met de controle op de toepassing van deze beschikkingen schriftelijk gewezen hebben op het gevaar waaraan het personeel wordt blootgesteld (artikel 46.7 van de wet van 10 april 1971 op de arbeidsongevallen),
- f) de herhaling van schade met een zelfde oorzaak wegens het niet nemen van de gepaste voorzorgsmaatregelen na de eerste vastgestelde schade,
- g) de keuze voor werk- of productiemethodes of voor het aanwenden van materialen of componenten die kostenbesparend zijn maar die een aanmerkelijke en onverantwoorde verhoging van het risico met zich meebrengen.

Wanneer het *schadegeval* evenwel veroorzaakt werd door de grove schuld van een verzekerde die geen *leidinggevende* is, blijft de waarborg verworven aan de *verzekeringnemer* en zijn *leidinggevend* in zover de feiten plaats vonden zonder hun toestemming of medeweten, maar kan de *maatschappij* verhaal uitoefenen tegen de schuldige verzekerde.

3. feiten of gebeurtenissen waarvan de verzekeringnemer of zijn leidinggevend kennis hadden op het ogenblik van de aanvang van de waarborg en die van aard waren aanleiding te geven tot toepassing van de waarborg.

4. oorlog of gelijkaardige feiten, burgeroorlog, burgerlijke onlusten of arbeidsconflicten, evenals schade die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg is van een daad van *terrorisme*.

5. financiële verrichtingen, misbruik van vertrouwen, oneerlijke concurrentie of aantasting van intellectuele rechten, overtredingen op de wetgeving betreffende patenten en fabrieksmerken evenals op de wetgeving inzake openbare aanbestedingen.

6. gerechtelijke, transactionele, administratieve of economische boetes, de schadevergoeding die als strafmaatregel of afschrikmiddel wordt toegepast zoals de zogenaamde "punitive" of "exemplary damages", en de kosten van strafvervolg.

7. milieuaantasting

- die niet het gevolg is van een plotse, onopzettelijke en onvoorziene gebeurtenis in hoofde van de verzekeringnemer, van zijn *leidinggevend* en in het bijzonder van zijn technici belast met het voorkomen van *milieuaantasting*, en / of
- die het gevolg is van een inbreuk op de wetten en reglementeringen inzake de bescherming van het leefmilieu.

Is evenmin verzekerd, *milieuaantasting* in de zin van de Europese richtlijn 2004/35/EG van 21 april 2004 en de omzetting ervan door de lidstaten, betreffende milieuaansprakelijkheid m.b.t. het voorkomen en herstellen van milieuschade.

8. een *schadegeval* dat onder toepassing valt van de verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor motorrijtuigen (uitgezonderd hetgeen bepaald wordt in artikel 7.1.3 en 7.2).

9. de werking, de bouw, de uitrusting, het gebruik of de exploitatie van luchtvaartuigen (m.i.v. het gebruik van drones), ruimtetuigen, schepen, of gelijk welke andere drijvende constructies, spoorrijtuigen, nucleaire en offshore-installaties.
 10. water, vuur, rook, ontploffing en implosie die verzekeraar is in een brandverzekeringsovereenkomst door de waarborg "huurdersaansprakelijkheid", "gebruikersaansprakelijkheid" of "verhaal van derden" en waarvan de oorzaak gesitueerd wordt op een bedrijfssite waarvan de verzekeringnemer eigenaar, huurder of gebruiker is (zonder afbreuk aan artikel 3.3).
 11. de uitwerking van een wijziging in de atoomstructuur van de stof, de kunstmatige versnelling van atoomdeeltjes, radioactiviteit en ioniserende stralen.
 12. asbest, in zover de schade het gevolg is van de schadelijke eigenschappen van asbest.
 13. elektromagnetische velden, genetisch gemanipuleerde organismen, *prionziekten*.
 14. explosieven (vuurwerk inbegrepen) of vuurwapens.
 15. steen- en slakbergen.
 16. een *schadegeval* dat onder toepassing valt van de wet van 30 juli 1979 inzake de objectieve aansprakelijkheid voor brand en ontploffing, evenals *schadegevallen* die voortvloeien uit een nieuwe foutloze aansprakelijkheid die werd ingevoerd na de datum van uitgifte van onderhavige algemene voorwaarden, d.w.z. na 1 januari 2021.
 17. bijzondere contractuele verbintenissen aangegaan door een *verzekerde* die zijn burgerrechtelijke aansprakelijkheid zoals die voortvloeit uit de wettelijke teksten verzwaren, evenals:
 - waarborgen, uitvoeringstermijnen of boetebedingen,
 - de ten lastenneming van de aansprakelijkheid ingevolge andermans daden (zonder afbreuk aan artikel 7.9 en 22.2),
 - een afstand van verhaal toegestaan door de *verzekerde*, tenzij de *maatschappij* hiermee uitdrukkelijk heeft ingestemd.
- De *maatschappij* geniet in alle gevallen van het voordeel van clausules overeengekomen of opgelegd door de *verzekerde* en waarin diens aansprakelijkheid wordt beperkt of weerlegd.
18. de gehele of gedeeltelijke niet-uitvoering van contractuele verbintenissen, daaronder begrepen:
 - de gevolgen van het niet respecteren van een verplichting om eender welke verzekeringsovereenkomst af te sluiten of in stand te houden of om een borgstelling neer te leggen,
 - de opgelopen vertraging in de uitvoering van een opdracht of een prestatie,
 - de gemaakte kosten om een slecht uitgevoerde prestatie te herbeginnen of te verbeteren,
 19. een beheersfout begaan door de maatschappelijke lasthebbers van de *verzekerde* onderneming in hun hoedanigheid van bestuurder, beheerder of gerant, indien hun aansprakelijkheid wordt weerhouden uit hoofde van het wetboek van vennootschappen en verenigingen of van gelijkaardige wetten.
 20. contractuele vorderingen die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met de tienjarige aansprakelijkheid op basis van de artikelen 1792 en 2270 van het Burgerlijk Wetboek of gelijkaardige bepalingen van binnenlands of buitenlands recht.
 21. een inbreuk op de nationale en / of internationale regels i.v.m. economische of handelssancties, uit hoofde waarvan het de *maatschappij* verboden is om de dekking te verlenen of de schadevergoeding uit te keren.
 22. een inbreuk op de geconsolideerde wetgeving m.b.t. artikel 7 van de Wet van 9 juli 1971 (de zogeheten Wet Breyne).
 23. het voorrecht van de RIZIV of van de Administratie van de BTW als een *verzekerde* gelden ontvangt van kopers en deze doorstort aan verkopers van onroerende goederen, met betrekking tot de bouw van gebouwen of de uitvoering van werken door een niet geregistreerde aannemer.
 24. een grove tekortkoming of de opzettelijke overtreding van stedenbouwkundige voorschriften.
 25. het te laat of onvolledig indienen van een dossier tot bekomen van de bouwvergunning.
 26. het nemen van beslissingen en/of het geven van instructies m.b.t. materies die normalerwijs tot de bevoegdheid van een architect of studie bureau behoren.

27. de werken beschreven in artikel 8, behoudens specifieke vermelding in de bijzondere voorwaarden.

Bepalingen in verband met de premie

Artikel 48 – Vaststelling van de premie

De premie wordt forfaitair vastgesteld of wordt verrekend op grond van de in de bijzondere voorwaarden vermelde gegevens.

1. Indien de premie forfaitair is bepaald in functie van het aantal personen tewerkgesteld in de verzekerde onderneming (of in functie van een ander element), is dit aantal vermeld in de bijzondere voorwaarden. De *verzekeringnemer* verbindt zich ertoe elke wijziging in dit aantal te melden aan de *maatschappij*.

Het aantal tewerkgestelde personen wordt als volgt bepaald:

- de bedrijfsleider, zijn echtgeno(o)t(e), zijn gezinsleden en de met hem in gezinsverband samenwonende personen en de vrijwillige helpers, tellen samen voor één persoon;
- iedere werkende vennoot telt voor één persoon (met uitzondering van de echtgeno(o)t(e) van de bedrijfsleider, zijn/haar gezinsleden en de met hem/haar in gezinsverband samenwonende personen);
- iedere persoon, al dan niet bezoldigd (m.i.v. interims, jobstudenten en stagiairs) telt:
 - * voor één persoon, indien de werktijd hoger ligt dan 50 % van de normale jaarlijkse werkprestatie;
 - * voor de helft van een persoon, indien de werktijd minder bedraagt of gelijk is aan 50 % van de normale jaarlijkse werkprestatie en meer dan 60 dagen per jaar;
- iedere persoon waarvan de arbeidsrelatie weerlegbaar wordt vermoed een arbeidsovereenkomst te zijn in overeenstemming met de *wet van 25 augustus 2012*, telt voor één persoon.

Het toevallig personeel (m.i.v. interims, jobstudenten en stagiairs) is gratis verzekerd voor zover de tewerkstelling niet meer bedraagt dan 60 dagen per jaar.

Bij wijziging van het aantal personen zal de *maatschappij* de premie aanpassen.

2. Indien de premie of een deel ervan berekend wordt op bezoldigingen, wordt de premievoet toegepast op de onbegrensde bezoldigingen van het personeel. Voor *onderaannemers* en personeel dat vreemd is aan de verzekerde onderneming in de zin van artikel 7.8, worden de bezoldigingen met respectievelijk 50% (*onderaannemers*) en 100% (vreemd personeel) van de facturen (zonder BTW) met betrekking tot hun prestaties verhoogd.

De aldus berekende premie wordt voor de onbezoldigde medewerkers verhoogd met een in de bijzondere voorwaarden vermelde overeengekomen premie.

3. Indien de premie of een deel ervan berekend wordt op het omzetcijfer, wordt de premievoet toegepast op het totaal bedrag (zonder BTW), van de aan de *verzekeringnemer* betaalde en verschuldigde sommen met betrekking tot de tijdens de beschouwde verzekeringsperiode *verzekerde activiteiten*, uitgevoerde *werken*, geleverde *producten* en *dienstverlening*, met inbegrip van de bedragen betaald aan *onderaannemers* of aan personeel dat vreemd is aan de verzekerde onderneming in de zin van artikel 7.8.

Indien de premie of een deel ervan berekend wordt op een andere basis dan deze hiervoor beschreven, wordt de premie berekend op de wijze voorzien in de bijzondere voorwaarden.

Artikel 49 – Tijdstip van betaling van de premie

1. De forfaitaire premie is vooraf betaalbaar op de vervaldag aangeduid in de bijzondere voorwaarden.

2. Indien de premie verrekenbaar is, is de voorlopige premie vooraf betaalbaar bij aanvang van iedere in de bijzondere voorwaarden aangeduide periode. De verrekening geschiedt na verloop van ieder *verzekeringsjaar*. De totale jaarlijkse voorlopige premie zal gelijk zijn aan het bedrag van de te verwachten jaarpremie, rekening houdend met de opgegeven gegevens bij het afsluiten van deze overeenkomst.

De voorlopige premie wordt jaarlijks aangepast tot het niveau van de overeenstemmende definitieve premie, telkens wanneer deze laatste met 20 % zal verhoogd of verminderd zijn. De aldus berekende nieuwe voorlopige premie wordt toegepast vanaf de eerste vervaldag volgend op de verrekening.

Artikel 50 – Aangifte van gegevens voor de premiestelling

De verzekeringnemer verbindt er zich toe:

1. Indien de premie verrekenbaar is, binnen de dertig dagen volgend op de ontvangst van het aangifteformulier, aangifte te doen van de gegevens die dienen als basis voor de premiestelling zoals die gedefinieerd wordt in de bijzondere voorwaarden. Deze aangifte dient te geschieden op het door de *maatschappij* hiertoe ter beschikking gestelde aangifteformulier.

2. Indien de premie forfaitair is bepaald, ten laatste binnen de 30 dagen na ontvangst van de jaarlijkse betalingsaanvraag elke wijziging van het aantal tewerkgestelde personen in de verzekerde onderneming (of van een ander criterium) dat vermeld is in de bijzondere voorwaarden te melden aan de *maatschappij*.

Artikel 51 – Aangifte bezoldigingen

Indien de premie verrekenbaar is op bezoldigingen dienen te worden aangegeven: de bruto bezoldigingen, d.w.z. al de lonen en wedden, gratificaties en andere voordelen in geld of natura. Per persoon dient minstens het minimumloon te worden aangegeven zoals het bij paritair akkoord is vastgesteld.

Voor de aangestelden met leercontract, de stagiaires-zelfstandigen en voor de minderjarige werknemers dient een bezoldiging te worden aangegeven die ten minste gelijk is aan het gemiddelde loon van de meerderjarige valide werknemers in dezelfde beroepscategorie. Deze som zal geenszins minder mogen zijn dan de minimum basisbezoldiging voorzien door artikel 39 van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

Artikel 52 – Boekhouding

De verzekeringnemer is verplicht een regelmatige boekhouding te voeren, gestaafd in een loonboek. Hierin vermeldt hij: naam, voornaam, beroep, bezoldigingen en andere vergoedingen van alle leden van zijn personeel, evenals de datum van indiensttreding en uitdiensttreding.

Artikel 53 – Geschatte premie

De verzekeringnemer verbindt zich ertoe aan de *maatschappij* de gegevens mee te delen die nodig zijn voor de verrekening van de premie.

Indien de *maatschappij* vijftien dagen na aanmaning niet in het bezit is van deze gegevens, dan behoudt zij zich het recht voor de premies te verrekenen op de door haar geschatte gegevens en dit zonder voorafgaande verwittiging.

In dit geval zal de verrekende premie minstens 50 % meer bedragen dan deze met betrekking tot de overeenstemmende vorige periode. Deze automatische verrekening doet geen afbreuk aan het recht van de *maatschappij* om de aangifte op te eisen of de betaling van de premie te bekomen op basis van de werkelijke gegevens.

Artikel 54 – Betaling van de premie

De premie, verhoogd met de taksen en bijdragen, moet ten laatste op de premievervaldag betaald worden, op verzoek van de *maatschappij*.

Wanneer de premie niet rechtstreeks aan de *maatschappij* wordt betaald, is de premiebetaling aan een derde bevrijdend indien deze de betaling vordert en hij voor de inning van de premie klaarblijkelijk als lasthebber van de *maatschappij* optreedt.

Artikel 55 – Niet-betaling van de premie

I. DE INGEBREKESTELLING

Indien de premie op de vervalddag niet werd betaald, kan de *maatschappij* de waarborg schorsen of de overeenkomst opzeggen op voorwaarde dat zij de *verzekeringnemer* in gebreke heeft gesteld, door middel van hetzij een deurwaardersexploot, hetzij een aangetekende zending.

De forfaitaire administratieve kosten voor deze ingebrekestelling bedragen 2,5 keer het officiële tarief van de aangetekende zending van De Post en zijn verschuldigd door de *verzekeringnemer*.

Indien de premie op gefractioneerde wijze wordt betaald (maandelijks, trimestrieel, semestrieel), en in geval van niet-betaling van deze gefractioneerde premie, wordt het geheel van de tot de eerstvolgende jaarlijkse vervalddag verschuldigde premie onmiddellijk eisbaar.

2. DE SCHORSING VAN DE WAARBORG

De schorsing van de waarborg gaat in bij het verstrijken van de termijn vermeld in de ingebrekestelling, die evenwel niet minder mag bedragen dan 15 dagen te rekenen vanaf de dag volgend op de betekening of op de afgifte van de aangetekende zending.

Indien de waarborg werd geschorst, maakt de betaling door de *verzekeringnemer* van de achterstallige premies, zoals gepreciseerd in de laatste ingebrekestelling of rechterlijke beslissing, een einde aan de schorsing.

De schorsing van de waarborg doet niet af aan het recht van de *maatschappij* om de premies te eisen waarvan de vervalddatum nadien nog valt, op voorwaarde dat de *verzekeringnemer* in gebreke werd gesteld, en dat de ingebrekestelling aan de schorsing van de waarborg herinnert. Dit recht is evenwel beperkt tot de premies die betrekking hebben op twee opeenvolgende jaren.

3. DE OPZEGGING VAN DE OVEREENKOMST

De *maatschappij* kan de overeenkomst opzeggen wegens niet betaling van de premie, zelfs zonder voorafgaandelijke schorsing van de waarborg, op voorwaarde dat de *verzekeringnemer* in gebreke werd gesteld. De opzegging gaat in na afloop van de termijn vermeld in de ingebrekestelling, maar ten vroegste 15 dagen te rekenen vanaf de dag volgend op de betekening of op de afgifte van de aangetekende zending.

De *maatschappij* kan haar verplichting tot het verlenen van dekking schorsen of de overeenkomst opzeggen indien zij dit heeft bepaald in dezelfde ingebrekestelling. In dat geval gaat de opzeg in na afloop van de termijn die zij heeft bepaald maar ten vroegste 15 dagen te rekenen vanaf de eerste dag van de schorsing van de waarborg.

Indien de *maatschappij* haar verplichting tot het verlenen van dekking heeft geschorst en de overeenkomst niet heeft opgezegd in dezelfde ingebrekestelling, dan kan de opzegging slechts geschieden mits een nieuwe ingebrekestelling. In dat geval gaat de opzeg in na afloop van de termijn vermeld in de ingebrekestelling, maar ten vroegste 15 dagen te rekenen vanaf de dag volgend op de betekening of op de afgifte van de aangetekende zending.

Bepalingen in verband met een schadegeval

Artikel 56 – Schadegevallen

I. Aangifte van een schadegeval

De *verzekerde* verbindt er zich toe het *schadegeval*, van zodra als redelijkerwijze mogelijk is, aan te geven, aan:

- de *maatschappij* voor de toepassing van de waarborg burgerlijke aansprakelijkheid,
- aan *Arces* voor de toepassing van de waarborg rechtsbijstand.

De *verzekerde* verbindt zich ertoe om alle nuttige inlichtingen te verschaffen en te antwoorden op de vragen die hem worden gesteld om de omstandigheden en omvang van het *schadegeval* te bepalen. De aangifte moet ondermeer plaats, datum, uur, oorzaak, omstandigheden, de vermoedelijke gevolgen van het *schadegeval* en ook iedere andere verzekering die hetzelfde voorwerp dekt vermelden. Verder moet de identiteit van de veroorzaker van het *schadegeval*, van de benadeelde evenals van de eventuele getuigen meegedeeld worden.

Indien de *verzekerde* een van de in de vorige paragrafen vermelde verplichtingen niet nakomt en daar voor de *maatschappij* een nadeel uit voortvloeit, behoudt de *maatschappij* zich het recht voor om haar prestaties te beperken ten belope van dit nadeel. Verder behoudt de *maatschappij* zich het recht voor om onze volledige waarborg af te wijzen indien de *verzekerde* met frauduleuze bedoelingen op die manier is opgetreden.

2. (Buiten-)gerechtelijke stukken

Elke dagvaarding en alle gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken moeten door de verzekerde aan de *maatschappij* overgemaakt worden, onmiddellijk nadat zij aan de verzekerde worden afgegeven of betekend.

De verzekerde moet persoonlijk verschijnen telkens de procedure dit noodzaakt en zich schikken naar de instructies opgelegd door de rechtbank.

Bij verzuim kan de *maatschappij* haar tussenkomst verminderen in de mate dat ze hierdoor schade geleden heeft.

3. Leiding van het geschil

Vanaf het ogenblik dat de waarborg burgerlijke aansprakelijkheid is verworven, en voor zover deze wordt ingeroepen, zal de *maatschappij* zich achter de verzekerde stellen binnen de grenzen van de waarborg.

Indien het bedrag van de vordering van de *derde* de *vrijstelling* niet overtreft, zal de *maatschappij* de belangen van de verzekerde niet verdedigen.

De verzekerde verbindt er zich toe actief mee te werken aan de burgerlijke verdediging geleid door de *maatschappij*, door aan de *maatschappij* alle elementen, informatie, antwoorden en documenten mee te delen.

Voor zover de belangen van de *maatschappij* en van de verzekerde samenvallen, heeft de *maatschappij* het recht om, in de plaats van de verzekerde, de vordering van de *derde* te bestrijden, zowel in der minne als in het kader van een procedure.

Voor zover de belangen van de *maatschappij* en van de verzekerden samenvallen en indien een advocaat moet worden aangesteld voor de verdediging van de belangen van de verzekerde en van de *maatschappij*, zal deze advocaat worden aangesteld door de *maatschappij* en op haar kosten. Indien de verzekerde ook een persoonlijke advocaat wenst toe te voegen, doet hij dat op zijn kosten.

Indien de belangen van de *maatschappij* en van de verzekerde niet of niet meer samenvallen, zal elke partij op zijn eigen kosten een advocaat aanstellen. De partij die niet gedagvaard werd zal vrijwillig verschijnen in de procedure gevoerd tegen de andere partij.

In elk geval kan de *maatschappij* de benadeelde vergoeden indien daartoe grond bestaat.

Artikel 57 – Niet-tegenstelbaarheid van bepaalde acties

Elke erkenning van aansprakelijkheid, elke dading, elke vaststelling van schade, elke belofte van schadevergoeding of elke door de verzekerde gedane betaling, zonder schriftelijke toelating van de *maatschappij*, is haar niet tegenstelbaar.

Het erkennen van feiten of het verstrekken van eerste geldelijke of medische hulp door de verzekerde kunnen voor de *maatschappij* geen grond opleveren om haar waarborg te weigeren.

Artikel 58 – Preventie, onderzoek van het risico en van de omstandigheden van het schadegeval

1. De *verzekeringnemer* verbindt zich ertoe:

- alle redelijke maatregelen te nemen om de gevolgen van het *schadegeval* te voorkomen of te beperken,
- de door de *maatschappij* opgelegde preventiemaatregelen te nemen.

2. De *maatschappij* behoudt zich het recht voor het verzekerde risico, de genomen preventiemaatregelen en de afgelegde verklaringen te onderzoeken en dit zelfs na het einde van de overeenkomst.

De *verzekeringnemer* verbindt er zich toe aan de afgevaardigden van de *maatschappij* toelating te verlenen om zijn onderneming te bezoeken, hen alle documenten ter beschikking te stellen die nuttig zijn voor hun controles en hen toe te laten de personeelsleden te ondervragen. De afgevaardigden van de *maatschappij* verbinden zich ertoe de aldus bekomen informatie enkel in het kader van deze overeenkomst te gebruiken.

3. Indien de *verzekeringnemer* één van de verplichtingen vermeld in dit artikel niet nakomt en de *maatschappij* hierdoor benadeeld wordt, heeft zij het recht haar prestatie te verminderen tot beloop van het nadeel dat ze geleden heeft. Indien de *verzekeringnemer* deze verplichtingen met bedrieglijk opzet niet is nagekomen, kan de *maatschappij* haar waarborg weigeren.

Artikel 59 – Subrogatie en recht van verhaal

1. Door het enkel feit van de overeenkomst, stelt de *verzekerde* de *maatschappij* in de plaats voor alle rechten die kunnen uitgeoefend worden tegen *derden* tot beloop van de betaalde vergoeding. De indeplaatsstelling omvat onder meer de vergoeding van de rechtspleging, de gerechtskosten en in de mate van hun terugvorderbaarheid, de kosten en erelonen van advocaten en experts.

Wanneer door toedoen van de *verzekerde* de indeplaatsstelling niet of slechts beperkt kan gebeuren ten voordele van de *maatschappij*, kan deze van de *verzekerde* de terugbetaling van de betaalde schadevergoeding vorderen in de mate van het geleden nadeel.

2. Wanneer de *maatschappij* gehouden is ten aanzien van een benadeelde *derde* heeft zij, behoudens iedere andere mogelijke vordering waarover zij beschikt, een recht van verhaal op de *verzekerde*, voor zover zij volgens de *Wet* of de overeenkomst haar prestaties had kunnen weigeren of verminderen (zonder afbreuk aan artikel 152 van de *Wet*).

Bepalingen in verband met het verloop van de overeenkomst

Artikel 60 – Aanvang en duur van de overeenkomst

De waarborgen nemen een aanvang na betaling van de eerste premie en ten vroegste om nul uur op de datum die in de bijzondere voorwaarden vermeld wordt.

De overeenkomst wordt afgesloten voor de duurtijd vermeld in de bijzondere voorwaarden.

Indien de periode tussen de aanvangsdatum van de overeenkomst en de eerstvolgende jaarlijkse vervalddag minder dan één jaar bedraagt, wordt de eerste duurtijd met deze periode verlengd.

De overeenkomst wordt stilzwijgend verlengd voor opeenvolgende periodes gelijk aan de duurtijd vermeld in de bijzondere voorwaarden, tenzij zij door één van de partijen tenminste 3 maanden voor het verstrijken van de lopende periode werd opgezegd. Deze bepaling is niet van toepassing voor de overeenkomsten met een duur van minder dan één jaar.

Artikel 61 – Informatieplicht van de verzekeringnemer

De *verzekeringnemer* moet zowel bij het afsluiten van de overeenkomst als tijdens de duur van de overeenkomst het risico volledig en juist aan de *maatschappij* voorstellen. Hij moet in de loop van de overeenkomst de gegevens meedelen die de risico's aanzienlijk en duurzaam verzwaren.

De verklaringen van de *verzekeringnemer* opgenomen in het verzekeringsvoorstel of in de bijzondere voorwaarden dienen tot basis van deze overeenkomst en maken er deel van uit.

Het niet naleven van deze verplichtingen kan leiden tot een vermindering van de tussenkomst van de *maatschappij* conform de bepalingen van de *Wet*. Indien de *verzekerde* deze verplichtingen met bedrieglijk opzet niet is nagekomen, kan de *maatschappij* haar waarborg weigeren.

Artikel 62 – Wijziging van de verzekeringsvoorwaarden

I. WIJZIGING VAN DE VERZEKERINGSVOORWAARDEN VOLLEDIG IN HET VOORDEEL VAN DE VERZEKERINGNEMER OF VAN DE VERZEKERDE

De *maatschappij* kan verzekeringsvoorwaarden wijzigen de geheel in het voordeel van de *verzekeringnemer* of van de *verzekerde*. Indien de premie verhoogt, kan de *verzekeringnemer* de overeenkomst opzeggen overeenkomstig de artikels 63 en 66. Indien de premie niet verhoogt, kan de *verzekeringnemer* de overeenkomst niet opzeggen.

2. WIJZIGING OVEREENKOMSTIG EEN WETGEVENDE OF REGELGEVENDE BESLISSING VAN EEN OVERHEID

Indien de *maatschappij* de verzekeringsvoorwaarden wijzigt overeenkomstig een wetgevende of regelgevende beslissing van een overheid, kan de *verzekeringnemer* de overeenkomst opzeggen in volgende gevallen :

- Indien deze wijziging een verhoging van de premie met zich meebrengt. De opzegging dient te gebeuren overeenkomstig de artikels 63 en 66;
- Indien deze wijziging niet gelijk is voor alle verzekeraars. De opzegging dient te gebeuren overeenkomstig onderhavig artikel evenals artikel 66;
- Indien de wettelijke of regelgevende beslissing zelf in het recht tot opzegging voorziet. De opzegging dient te gebeuren overeenkomstig de bepalingen van de wetgevende of regelgevende beslissing of, bij ontstentenis, overeenkomstig het onderhavig artikel evenals artikel 66.

In de andere gevallen kan de *verzekeringnemer* de overeenkomst niet opzeggen.

3. ANDERE WIJZIGINGEN

Indien de *maatschappij* andere wijzigingen aanbrengt dan deze hiervoor vermeld, verwittigt zij de *verzekeringnemer* hierover. De *verzekeringnemer* kan de overeenkomst opzeggen overeenkomstig onderhavig artikel evenals artikel 66.

4. BEPALINGEN I.V.M. COMMUNICATIE EN EEN EVENTUEEL RECHT VAN OPZEGGING

De *maatschappij* verwittigt de *verzekeringnemer* en past de wijziging toe op de eerstvolgende jaarlijkse vervalddag. De betaling zonder reserve van de op die vervalddag verschuldigde premie geldt als aanvaarding van de nieuwe voorwaarden en de eventuele verhoging van de premie.

Indien de *verzekeringnemer* het recht heeft de overeenkomst op te zeggen:

- en de *maatschappij* hem minstens 4 maand voor de jaarlijkse vervalddag heeft verwittigd, kan hij de overeenkomst opzeggen binnen de 30 dagen na de datum van kennisgeving van de wijziging. In dat geval eindigt de overeenkomst op de jaarlijkse vervalddag,
- en de *maatschappij* hem niet minstens 4 maand voor de jaarlijkse vervalddag verwittigt maar pas bij een latere kennisgeving, kan de *verzekeringnemer* de overeenkomst opzeggen binnen een termijn van 3 maanden te rekenen vanaf de dag van die kennisgeving. De opzegging gaat dan in na het verstrijken van een termijn van een maand maar ten vroegste op de jaarlijkse vervalddag waarop de wijzigingen van toepassing zijn.

Artikel 63 – Wijziging van de premie

Indien de *maatschappij* haar tarief wijzigt, verwittigt zij de *verzekeringnemer* en past de wijziging toe op de eerstvolgende jaarlijkse vervalddag.

De *verzekeringnemer* kan de overeenkomst opzeggen overeenkomstig de hiernavolgende bepalingen en deze van het artikel 66:

- indien de *maatschappij* de *verzekeringnemer* minstens 4 maand voor de jaarlijkse vervalddag verwittigt, kan hij de overeenkomst opzeggen binnen de 30 dagen na de datum van kennisgeving van de wijziging. In dat geval eindigt de overeenkomst op de jaarlijkse vervalddag;
- indien de *maatschappij* de *verzekeringnemer* niet minstens 4 maand voor de jaarlijkse vervalddag verwittigt maar pas bij een latere kennisgeving, kan hij de overeenkomst opzeggen binnen een termijn van 3 maanden te rekenen vanaf de dag van die kennisgeving. De opzegging gaat dan in na het verstrijken van een termijn van een maand maar ten vroegste op de jaarlijkse vervalddag.

Deze mogelijkheid om de overeenkomst op te zeggen geldt niet indien :

- de premie werd gewijzigd overeenkomstig een duidelijk en nauwkeurig omschreven bepaling in de overeenkomst;
- wanneer de wijziging van het tarief voortvloeit uit een algemene aanpassing die door een bevoegde overheid wordt opgelegd en waarvan de toepassing gelijk is voor alle verzekeringsmaatschappijen.

De betaling van de premie zonder reserve geldt als aanvaarding van de wijziging.

Artikel 64 – Faillissement van de verzekeringnemer

In geval van faillissement van de *verzekeringnemer* blijft de overeenkomst bestaan ten voordele van het geheel van de schuldeisers, die jegens de *maatschappij* instaan voor de betaling van de premies die nog moeten vervallen na de faillietverklaring.

Niettemin hebben de *maatschappij* en de curator van het faillissement het recht de overeenkomst op te zeggen. Evenwel kan de opzegging van de overeenkomst door de *maatschappij* slechts gebeuren ten vroegste drie maanden na de faillietverklaring, terwijl de curator van het faillissement dit slechts kan gedurende de drie maanden volgend op de faillietverklaring.

Artikel 65 – Overlijden van de verzekeringnemer

In geval van overlijden van de *verzekeringnemer* blijft de overeenkomst bestaan ten voordele van zijn erfgenamen. Zij kunnen de overeenkomst opzeggen binnen een termijn van drie maanden en veertig dagen na het overlijden. De *maatschappij* heeft het recht de overeenkomst op te zeggen binnen drie maanden te rekenen vanaf de dag waarop zij kennis heeft gekregen van het overlijden.

Artikel 66 – Opzegging van de overeenkomst

I. WIJZE VAN OPZEGGING

De opzegging gebeurt door middel van een deurwaardersexploot, van een aangetekende zending, of door overhandiging van de opzeggingsbrief in ruil voor een ontvangstbewijs.

De opzegging voor niet-betaling van de premie kan niet gebeuren door overhandiging van de opzeggingsbrief in ruil voor een ontvangstbewijs.

2. AANVANG VAN DE OPZEGGING

Behoudens andersluidende bepaling, wordt de opzegging van kracht na afloop van een termijn van een maand te rekenen vanaf de dag die volgt op de kennisgeving van het deurwaardersexploot of, in het geval van een aangetekende zending, te rekenen vanaf de dag die volgt op de afgifte of op de dag van het ontvangstbewijs.

3. OPZEGGING DOOR DE VERZEKERINGNEMER

Los van andere gevallen voorzien door de *Wet*, kan de *verzekeringnemer* de overeenkomst opzeggen in de volgende gevallen:

1. voor het einde van elke verzekeringsperiode overeenkomstig artikel 60;
2. voor de aanvang van de overeenkomst, wanneer er tussen de dag van het afsluiten van de overeenkomst en deze van de inwerkingtreding, meer dan één jaar is verstreken. Deze opzegging dient te gebeuren ten laatste 3 maanden vóór de aanvangsdatum van de overeenkomst. De opzegging wordt van kracht op de aanvangsdatum van de overeenkomst.
3. indien de *maatschappij* één (of meerdere) waarborg(en) vermindert of opzegt;
4. in geval van een aanzienlijke en duurzame vermindering van het risico, overeenkomstig de *Wet*;
5. in geval van wijziging van de premie en/of de verzekeringsvoorwaarden, overeenkomstig artikel 62 en 63.

4. OPZEGGING DOOR DE MAATSCHAPPIJ

Los van andere gevallen voorzien door de *Wet*, kan de *maatschappij* de overeenkomst opzeggen in de volgende gevallen:

1. voor het einde van elke verzekeringsperiode en overeenkomstig artikel 60;
2. voor de aanvang van de overeenkomst, wanneer er tussen de dag van het afsluiten van de overeenkomst en deze van de inwerkingtreding, meer dan één jaar is verstreken. Deze opzegging dient te gebeuren ten laatste 3 maanden vóór de aanvangsdatum van de overeenkomst. De opzegging wordt van kracht op de aanvangsdatum van de overeenkomst.
3. in geval van onopzettelijk verzwijgen of onopzettelijk onjuist meedelen van het risico, wanneer de *verzekeringnemer* de door de *maatschappij* voorgestelde wijziging van de overeenkomst niet aanvaardt;
4. in geval van aanzienlijke en duurzame verzwaring van het risico;
5. na elke schadeangifte:

- ° indien de waarborg werd toegekend: binnen de maand die volgt op de laatste betaling of bij de administratieve afsluiting van het dossier, of de weigering van betaling van de vergoeding;
 - ° indien de waarborg werd geweigerd: binnen de maand die volgt op de weigering om de waarborg toe te kennen;
6. bij niet-betaling van de premie, overeenkomstig artikel 55;
 7. bij faillissement van de *verzekeringnemer*, overeenkomstig artikel 64;
 8. bij overlijden van de *verzekeringnemer*, overeenkomstig artikel 65;
 9. bij wijziging van het Belgische of buitenlands recht dat de omvang van de waarborg kan beïnvloeden,
 10. in geval de *verzekeringnemer* hem door de artikels 50 en 58 opgelegde verplichtingen niet nakomt;

Artikel 67 – Verjaringstermijn

Krachtens artikel 88 van de Wet bedraagt de verjaringstermijn voor elke rechtsvordering voortvloeiend uit een verzekeringsovereenkomst 3 jaar. De termijn begint te lopen vanaf de dag van het voorval dat het vorderingsrecht doet ontstaan. Wanneer echter degene aan wie de rechtsvordering toekomt, bewijst dat hij pas op een later tijdstip van het voorval kennis heeft gekregen, begint de termijn te lopen vanaf dat tijdstip, maar hij verstrijkt in elk geval vijf jaar na het voorval, behoudens bedrog.

Artikel 68 – Verbintenissen aangegaan door de tussenpersoon

Verbintenissen aangegaan door de tussenpersoon zijn de *maatschappij* niet tegenstelbaar indien die verbintenissen niet in deze overeenkomst werden opgenomen. Geen enkele bijvoeging, wijziging aan de tekst of afwijking van de voorwaarden is geldig indien zij niet bekrachtigd is door de *maatschappij*.

Artikel 69 – Hierarchie van de bepalingen in deze overeenkomst

De specifieke bepalingen van de verschillende waarborgen hebben voorrang op de gemeenschappelijke bepalingen en vervangen ze in de mate dat ze er strijdig mee zijn. Dit geldt eveneens voor de bijzondere voorwaarden ten opzichte van de algemene voorwaarden.

De voor de *verzekeringnemer*, erfgenamen of rechtverkrijgenden bestemde mededelingen en kennisgevingen worden geldig gedaan aan het adres vermeld in de bijzondere voorwaarden of aan gelijk welk ander adres, eventueel elektronisch, dat aan de *maatschappij* werd meegedeeld.

Artikel 70 – Woonplaats, mededelingen en kennisgevingen

De voor de *maatschappij* bestemde mededelingen en kennisgevingen moeten gedaan worden aan haar adres, aan haar elektronisch adres of aan elke met dat doel in de bijzondere voorwaarden aangewezen persoon.

De voor de *verzekeringnemer* bestemde mededelingen en kennisgevingen worden geldig gedaan, zelfs aan de erfgenamen en de rechthebbenden, aan het adres vermeld in de bijzondere voorwaarden of aan gelijk welk ander adres, eventueel elektronisch, dat aan de *maatschappij* werd meegedeeld.

Artikel 71 – Bevoegde rechtsmacht

Deze overeenkomst is onderworpen aan het Belgisch recht. Enkel de Belgische rechtsinstanties zijn bevoegd inzake geschillen met betrekking tot deze overeenkomst.

VERKLARENDE WOORDENLIJST

De begrippen in deze woordenlijst worden in de algemene voorwaarden cursief gedrukt. Indien deze begrippen ook in de bijzondere voorwaarden voorkomen, dienen zij ook overeenkomstig deze woordenlijst te worden gelezen, tenzij hiervan uitdrukkelijk wordt afgeweken.

Voor de toepassing van deze overeenkomst verstaat men onder:

Actieve exploitatie

Het gebruik van de onroerende goederen en het *bedrijfsmaterieel* bij de bedrijfsprocessen, in het kader van de *verzekerde activiteit*.

Arces

Arces is de in rechtsbijstand gespecialiseerde onafhankelijke dienst van de *maatschappij*, gelegen Desguinlei 92 te 2018 Antwerpen.

Bedrag van de waarborg

Het bedrag vermeld in de bijzondere voorwaarden als *verzekerde limiet* voor elk van de principiële waarborgen m.b.t. de burgerlijke aansprakelijkheid: B.A. uitbating (hoofdstuk 1), B.A. toevertrouwde goederen (hoofdstuk 2), B.A. na levering (hoofdstuk 3) en Burgerlijke beroepsaansprakelijkheid (hoofdstuk 4).

Indien in deze overeenkomst voor een specifieke waarborg een ander bedrag vermeld wordt, is dit steeds inbegrepen in het *bedrag van de waarborg*.

Voor de waarborg rechtsbijstand (hoofdstuk 5): het bedrag vermeld in de algemene voorwaarden als *verzekerde limiet* (artikel 37).

Bedrijfsgebouw

Een gebouw in België waarvan het gebruik noodzakelijk is bij de bedrijfsprocessen, in het kader van de *verzekerde activiteit*.

Bedrijfsmaterieel

Het materieel (werktuigen, machines en uitrusting) dat behoort tot de normale uitrusting nodig om de *verzekerde activiteit* te kunnen uitoefenen, met uitsluiting van gebouwen.

Burenhinder

De vergoedingsplicht op basis van artikel 544 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek of van gelijkaardige buitenlandse rechtsregels.

Derden

Elke natuurlijke of rechtspersoon andere dan volgende personen:

- de *verzekeringnemer*,
- zijn gezinsleden en de met hem in gezinsverband samenwonende personen,
- zijn actieve vennoten, zijn bestuursorganen (zoals de zaakvoerders en de bestuurders), evenals de personen die een gelijkaardige functie uitoefenen, in de uitoefening van hun functie,
- de aangestelden van de *verzekeringnemer* wanneer zij, in de uitoefening van hun functie, onder zijn gezag, leiding en toezicht staan, evenals hun rechthebbenden wanneer zij in de rechten en plichten van de aangestelde treden.
- de vennootschappen die met de *verzekeringnemer* verbonden of geassocieerd zijn, zoals gedefinieerd in artikel 1:20 en 1:21 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.

De aangestelden, de actieve vennoten, de bestuursorganen (zoals de zaakvoerders en de bestuurders), evenals de personen die een gelijkaardige functie uitoefenen, zijn evenwel derden voor de schade aan hun voertuigen en andere persoonlijke bezittingen, voor zover ze het *schadegeval* niet hebben veroorzaakt of mede veroorzaakt.

De interimarissen, stagiaires en het ander personeel dat vreemd is aan de *verzekerde onderneming*, evenals de vrijwilligers, blijven *derden*.

Dienstverlening

Het geheel van de binnen het kader van de *verzekerde activiteit* verleende intellectuele diensten buiten elke levering van *producten* of uitvoering van *werken* om.

Elektrische fiets

Een rijwiel met een elektrische hulpmotor met een nominaal continu vermogen van maximaal 0,25 KW, waarvan de aandrijfkraft geleidelijk vermindert en tenslotte wordt onderbroken wanneer het voertuig een snelheid van 25 km/uur bereikt, of eerder, indien de bestuurder ophoudt met trappen.

Gemotoriseerd voortbewegingstoestel

Elk motorvoertuig met één of meer wielen dat door bouw en motorvermogen, op een horizontale weg, niet sneller kan rijden dan 25 km per uur, onder meer elektrische rolstoelen, elektrische rolwagens voor personen met verminderde mobiliteit, gemotoriseerde autopeds en zelf balancerende één- of tweewielige elektrische toestellen.

Immateriële gevolgschade

De immateriële schade die het gevolg is van een door deze overeenkomst gewaarborgde *stoffelijke schade of lichamelijke schade*.

Immateriële schade

Elk in geld waardeerbaar en becijferbaar nadeel dat voortvloeit uit ontzegging van voordelen die met de uitoefening van een recht verbonden zijn, uit onderbreking van een door een persoon of goed verstrekte dienst, of uit winstderving, en inzonderheid: verlies van afzet, van cliënteel, van winst, gebruikserving van roerend of onroerend goed, productiestilstand en andere gelijkaardig geldelijk nadeel dat niet uit *lichamelijke schade* voortvloeit.

Informatica

Het geheel van technieken voor het elektronisch verzamelen; sorteren, in het geheugen opslaan, het verzenden, het gebruiken of behandelen van gegevens op een geautomatiseerde wijze.

Leidinggeveden

De natuurlijke personen die als zaakvoerder, bestuurder, bedrijfsleider of vereffenaar een leidende functie uitoefenen of de personen die een leidende werkzaamheid uitvoeren van dagelijks bestuur, van commerciële, financiële of technische aard.

Lichamelijke schade

Alle nadelige gevolgen van een aantasting van de fysieke integriteit.

Maatschappij

P&V Verzekeringen CV, Koningstraat 151, 1210 BRUSSEL, verzekeringsonderneming toegelaten onder codenummer 0058 door de NBB, de Berlaimontlaan 3, 1000 Brussel voor het uitoefenen van de tak "Burgelijke aansprakelijkheid" en "Rechtsbijstand".

Milieuaantasting

Een schadelijke, nadelige of storende wijziging aan de gesteldheid van de grond, het water of de atmosfeer ongeacht of deze wijziging een tijdelijk dan wel een permanent karakter heeft, alsmede lawaai, geur, temperatuur, toxische schimmels, trillingen en stralingen.

Onderaannemers

Elke natuurlijke- of rechtspersoon, andere dan een *verzekerde* in de zin van deze overeenkomst, die in het kader van de verzekerde activiteiten die in de bijzondere voorwaarden omschreven zijn, geheel of gedeeltelijk optreedt voor rekening van de *verzekeringnemer*.

Opsporingskosten

De bedachtzaam gemaakte kosten voor het opzoeken van de *producten* of *werken* die de oorzaak van een schade zijn of die vermoed worden het te zijn.

Prionziekten

Overdraagbare spongiforme encefalopathiën zoals ondermeer BSE, de ziekte van Creutzfeldt-Jacob, de ziekte van Scrapie.

Product

Elk tastbaar goed geleverd in het kader van de *verzekerde activiteit*.

Schadegeval

1. Voor de toepassing van de waarborg burgerlijke aansprakelijkheid: het zich voordoen van schade dat aanleiding geeft tot de waarborg van deze overeenkomst.

Alle schades te wijten aan éénzelfde initiële oorzaak of aan een reeks van identieke oorzaken vormen samen één en hetzelfde schadegeval, waarvan de datum die is van het eerste voorvallen van schade. Indien de datum van het voorvallen van de schade niet vastgesteld kan worden, zal de datum van de eerste uiting van de schade in aanmerking genomen worden.

2. Voor de toepassing van de waarborg rechtsbijstand: een schadegeval is de situatie waarin een verzekerde een nood aan rechtsbijstand inroept ten overstaan van een *derde*, naar aanleiding van een materie die door de waarborg rechtsbijstand is gewaarborgd.

Deze nood aan rechtsbijstand wordt verondersteld te zijn ontstaan, ofwel wanneer er naar aanleiding van een juridische aanspraak een geschil blijkt te zijn tussen een verzekerde en een *derde*, ofwel wanneer een verzekerde wordt gedagvaard om ter terechtzitting te verschijnen, ofwel wanneer er schade is.

Het geschil wordt geacht zich voor te doen wanneer een verzekerde er niet langer redelijkerwijze aan kan twijfelen dat zijn rechten bedreigd worden.

Worden beschouwd als één enkel schadegeval, alle meningsverschillen of geschillen die voortvloeien uit identieke rechtscheppende feiten met een onderling oorzakelijk verband, ongeacht het aantal verzekerden dat een beroep zou doen op de waarborg rechtsbijstand.

Speedpedelec

Een tweeledig voertuig met pedalen (met uitsluiting van gemotoriseerde rijwielen), met een hulpaandrijving met als hoofddoel trapondersteuning waarvan de aandrijfkraft wordt onderbroken bij een voertuigsnelheid van maximum 45 km/uur, en met een cilinderinhoud van ten hoogste 50 cm³ met een netto-maximumvermogen van ten hoogste 4 KW indien het een motor met compressieontsteking betreft, of met een nominaal continu maximumvermogen van ten hoogste 4 KW indien het een elektrische motor betreft.

Stoffelijke schade

De materiële beschadiging, de vernieling of het verlies van goederen, evenals elke fysieke aantasting van een dier.

Terrorisme

Onder terrorisme wordt verstaan een clandestien georganiseerde actie of dreiging van actie met ideologische, politieke, etnische of religieuze bedoelingen, individueel of door een groep uitgevoerd waarbij geweld wordt gepleegd op personen of de economische waarde van een materieel of immaterieel goed geheel of gedeeltelijk wordt vernield, ofwel om indruk te maken op het publiek, een klimaat van onveiligheid te scheppen of de overheid onder druk te zetten, ofwel om het verkeer of de normale werking van een dienst of een onderneming te belemmeren.

Veiligheids- en gezondheidscoördinator

Elke natuurlijke of rechtspersoon die ertoe gemachtigd werd om de functie van veiligheids- en gezondheidscoördinator uit te oefenen in de zin van artikel 3§1, 12° of 13° van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, en voor zover hun activiteit betrekking heeft op geleverde intellectuele prestaties in het kader van onroerende werken uitgevoerd in België.

Verhaal van derden

De buitencontractuele vordering van een *derde* voor *stoffelijke* schade (en de gevolgen daarvan) die hij heeft geleden door vuur, door een brand, door een ontploffing of door rook ingevolge vuur of een brand die ontstaat in of medegedeeld wordt door een *bedrijfsgebouw* waarvan de *verzekeringnemer* eigenaar, huurder of gebruiker is.

Verzekerde activiteiten

- de hoofdactiviteiten vermeld in de bijzondere voorwaarden,
- de aanverwante activiteiten die nodig zijn voor en verband houden met de uitoefening van de hoofdactiviteit,
- de deelname aan en het organiseren van commerciële, culturele en sociale evenementen in het kader van deze activiteiten.

Verzekerden

Volgende personen zijn verzekerd:

- de *verzekeringnemer*,
- als de *verzekeringnemer* een natuurlijke persoon is; zijn gezinsleden en de met hem in gezinsverband samenwonende personen, terwijl zij deelnemen aan de *verzekerde activiteiten*,
- als de *verzekeringnemer* een rechtspersoon is: zijn actieve vennoten, zijn bestuursorganen (zoals de zaakvoerders en de bestuurders), evenals de personen die een gelijkaardige functie uitoefenen, in de uitoefening van hun functie,
- de aangestelden van de *verzekeringnemer* wanneer zij, in de uitoefening van hun functie, onder zijn gezag, leiding en toezicht staan.

Verzekeringnemer

De natuurlijke of de rechtspersoon die deze overeenkomst afsluit.

Verzekeringsjaar

De periode tussen twee jaarlijkse hoofdvervaldagen van de overeenkomst.

Vrijstelling

Het gedeelte van het schadebedrag vermeld in de bijzondere en / of algemene voorwaarden, dat bij elk *schadegeval* ten laste van de *verzekeringnemer* blijft. Ingeval er meerdere vrijstellingen van toepassing zijn op eenzelfde *schadegeval*, wordt de hoogste vrijstelling toegepast.

Werken

Alle materiële werken uitgevoerd in het kader van de *verzekerde activiteit*.

Wet

De Wet van 04 april 2014 betreffende de Verzekeringen.

Wet betreffende de verplichte verzekering van de burgerlijke beroepsaansprakelijkheid in de bouwsector

De Wet van 9 mei 2019 betreffende de verplichte verzekering van de burgerlijke beroepsaansprakelijkheid van architecten, landmeters-experten, veiligheids- en gezondheidscoördinatoren en andere dienstverleners in de bouwsector van werken in onroerende staat en tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid in de bouwsector.

Wet van 25 augustus 2012

Wet tot wijziging van Titel XIII van de programmawet (I) van 27 december 2006, wat de aard van de arbeidsrelaties betreft.

Zuiver immateriële schade

De *immateriële schade* die niet voortvloeit uit *stoffelijke schade* of *lichamelijke schade*.

WETTELIJKE VERMELDINGEN

Algemene verordening met betrekking tot de gegevensbescherming.

De maatschappij verbindt zich ertoe, als verwerkingsverantwoordelijke, om de persoonsgegevens te verwerken overeenkomstig de geldende privacywetgeving. Voor meer informatie wordt verwezen naar de klantenbrochure van de maatschappij of de website <https://www.pv.be/privacy>.

Datassur

Elke oplichting of poging tot oplichting van de *maatschappij* brengt niet alleen de opzegging van de verzekeringsovereenkomst met zich mee, maar wordt ook strafrechtelijk vervolgd op grond van artikel 496 van het Strafwetboek. De betrokkene zal bovendien opgenomen worden in het bestand van het Economisch Samenwerkingsverband Datassur, dat de speciaal op te volgen verzekeringsrisico's ter herinnering brengt aan de aangesloten leden verzekeraars.

De *verzekeringnemer* stemt er bij deze mee in dat de *maatschappij* het ESV Datassur persoonsgegevens meedeelt die relevant zijn in het exclusieve kader van de beoordeling van de risico's en van het beheer van de contracten en ermee verbonden *schadegevallen*. Iedere persoon die zijn identiteit aantoont, heeft het recht zich tot Datassur te richten om de gegevens die op hem betrekking hebben, in te kijken en, in voorkomend geval, te laten rechtzetten. Om dat recht uit te oefenen moet de persoon in kwestie een gedateerd en ondertekend verzoek, samen met een kopie van zijn identiteitskaart, sturen naar het volgende adres : Datassur, dienst Bestanden, de Meeûsplantsoen 29, 1000 Brussel.

Klachten

Voor elke klacht met betrekking tot deze overeenkomst kan de *verzekeringnemer* zich richten tot :

- In eerste instantie : de dienst Klachtenmanagement van Klachtenmanagement van P&V Verzekeringen, Koningsstraat 151, 1210 Brussel, E-mail: klacht@pv.be,
- In beroep : de Ombudsman van de Verzekeringen, de Meeûsplantsoen 35, 1000 Brussel, www.ombudsman-insurance.be.

Dergelijke klacht sluit de mogelijkheid om een gerechtelijke procedure te starten niet uit.